ПРОЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 286 (5362). АЎТОРАК 17 СНЕЖНЯ 1935 г. Год выдання XVIII

ЗАКОНЧЫЎСЯ ПЛЕНУМ ВІЦЕБСКАГА ГАРКОМА

ВІЦЕБСК, 16 снежня (Ад кар. «Звязды» па тэлефону). Сёння, у другі дзень пленума гаркома партыі, працягваліся спрэчкі па дакладу т. Жураўлёва аб выніках праверкі партыйных дакументаў. У спрэчках прынялі ўдзел 30 чалавек.

З вялікай прамовай выступіў старшыня камісіі ЦК КП(б)Б па праверцы партдакументаў у віцебскай партарганізацыі тав. Кудзелька.

З глыбокай змястоўнай прамовай аб палітычных вывадах праверкі партдакументаў выступіў заг. аддзелам кіруючых парторганаў ЦК КП(б)Б т. Рубінштэйн.

Бурнай авацыяй сустрэлі ўдзельнікі пленума з'яўленне на трыбуне сакратара ЦК КП(б)Б таварыша Валковіча, які выступіў з вялікай прамовай аб палітычных уроках праверкі партдакументаў у КП(б)Б.

Пленум аднадушна прыняў рэзалюцыю, у якой выпрацаваны канкрэтныя мерапрыемствы па замацаванню вынікаў праверкі партдакументаў і большэвіцкай перабудове ўсёй партыйнай работы, узняццю яе на вышэйшую ступень.

* *

Пасля закрыцця пленума таварыш Валковіч за ўрачыстай вячэрай сустрэўся з групай лепшых стаханаўцаў віцебскіх прадпрыемстваў.

ПА-СТАХАНАЎСКУ РАМАНТАВАЦЬ ТРАКТАРЫ

Сельскагаспадарчы год ідзе к канцу. Бягучы год выдатны перш за ўсё тым, што ён узрасціў цэлую армію зусім новых людзей. Гэта — людзі, авалодаўшыя тэхнікай, паказаўшыя, як патрэбна ўзяць ад зямлі, ад машыны максімум таго, што яны могуць даць для далейшага росквіту нашай радзімы, для будаўніцтва заможнага, радаснага і культурнага жыцця.

Такія людзі маглі вырасці толькі на базе буйнай соцыялістычнай сельскай гаспадаркі, новай тэхнікі, новых машын, якімі наша пролетарская краіна ўзброіла калгасную вёску. Трактарыст Хоцімскай МТС т. Ячмянёў узараў на «ХТЗ» 708 гектараў, зэканоміў 2.300 кілаграмаў гаручага. Трактарысты Рэчыцкай МТС браты Калінін ўзаралі на «ХТЗ» 682 гектары, зэканомілі 3.000 кілаграмаў гаручага. Такія трактарысты, як Гараеў, Магілеўскай МТС, Малена, Смалявіцкай МТС, Заклінскі, Дзяржынскай МТС і многа іншых, вядомы ўсёй БССР. Яны не толькі стрымалі свае слова аб перавыкананні плана ў спаборніцтве з Зоняй Рачок, але ўстанавілі новыя ўсебеларускія рэкорды.

Такіх знатных людзей магла і можа выхаваць толькі наша партыя, партыя Леніна—Сталіна. Такія людзі маглі ўзняцца толькі пры калгасным ладзе, толькі ў краіне соцыялізма, дзе жыць стала лепш, жыць стала весялей, дзе праца з'яўляецца справай адвагі і геройства, дзе на чале перапаможнага соцыялістычнага будаўніцтва стаіць вялікі геній чалавецтва таварыш Сталін.

Стаханаўскі рух узняў новую магутную хвалю энтузіязму ў МТС, у трактарных атрадах. Зусім правільна сказаў стаханавец Рэчыцкай МТС т. Калінін: «Рэалізацыя прамовы таварыша Сталіна аб павышэнні ўраджайнасці немагчыма без павышэння прадукцыйнасці трактарнага парку. Мы ўсё-ж выпрацоўваем на нашых трактарах вельмі мала. Я ў будучым годзе ўзару на «ХТЗ» 1.000 гектараў». Трактарысты Хоцімскай, Хойніцкай, Лёзнянскай і іншых машынатрактарных станцый абавязаліся ў будучым годзе ўзараць на «ХТЗ» не менш 1.000 гектараў.

Трактарысты тт. Ячмянёў, Аляксеева, Калінін зусім правільна зразумелі, што барацьба за высокую прадукцыйнасць трактара пачынаецца з рамонту, з падрыхтоўкі трактара да веснавых работ. Яны свае трактары адрамантавалі, агледзелі, змазалі. Іх машыны ... гатовы выйсці ...

... стку падрыхтоўкі да вясны і ў першую чаргу ігнараванне стаханаўскіх метадаў работы ва многіх МТМ і МТС — вось у чым прычына адставання.

Некаторыя дырэктары і механікі МТС і МТМ па гэты дзень не бачаць тых велізарных, невычарпальных рэзерваў, якія ўскрывае на рамонце трактараў стаханаўскі рух.

Больш таго. У паасобных машынатрактарных майстэрнях і станцыях стаханаўцы сустракаюць адкрытыя супраціўленні класавых ворагаў. Прывядзем некалькі фактаў.

На рамонт кожнага трактара ў Дрыбінскай МТС затрачваецца 230 гадзін замест 150. Рабочыя працуюць у зусім неабсталяваным памяшканні. Паасобныя рабочыя не вызначаны. Не падрыхтаваны запасныя часткі. Брыгады па рамонту працуюць не больш пяці гадзін у дзень. Большая частка матораў і трактараў валяецца пад адкрытым небам, заносіцца снегам і ржавее. Дубровенская МТС павінна была ў лістападзе адрамантаваць 15 трактараў і 14 плугоў. Адрамантавана толькі 7 трактараў, прычым гэтыя трактары прыйшлося два разы рамантаваць нанава. Малейшае жаданне рабочых паскорыць рамонт сустракае супраціўленне старшага механіка Фінкельштэйна. Токару гомельскай МТМ тав. Сокалаву прыходзіцца штодзенна ісці на кватэру механіка і прасіць работы або запасных частак.

З такім становішчам мірыцца нельга. Кіраўнікам МТМ і МТС пара зразумець, што за такога роду арганізацыйныя і тэхнічныя няўвязкі, якія тармозяць работу стаханаўцам, яны будуць адказваць, як за зрыў стаханаўскага руху.

Рамонт трактараў патрэбна арганізаваць. А гэта значыць, што партыйныя арганізацыі МТС і МТМ абавязаны стварыць усе ўмовы для далейшага разгортвання стаханаўскага руху ў брыгадах па рамонту, даць рашучы знішчальны адпор малейшым спробам ахайваць стаханаўскі рух, спробам загарадзіць дарогу нашым новым, выхаваным партыяй людзям — стаханаўцам.

План рамонту трактараў па БССР выкананы толькі на 34,3 проц. Клімавіцкая, Быхаўская і Петрыкаўская МТС зусім не прыступілі да рамонту. Недавальняючы ход рамонту трактараў — прамое абвінавачанне кіраўнікам тых зямельных органаў, МТС, МТМ, механікам майстэрань, якія не змаглі па-большэвіцку арганізаваць падрыхтоўку трактарнага ...

Патаненне будаўніцтва—рашаючае звяно будаўнічай праграмы 1936 г.

Даклад тав. МЕЖЛАУКА В. І. на нарадзе па пытаннях будаўніцтва ў Цэнтральным Камітэце ВКП(б)

Таварышы! За гады першай і другой пяцігодкі мы разгарнулі велізарнае будаўніцтва ў нашай краіне, у рэзультаце чаго створана база рэканструкцыі ўсёй народнай гаспадаркі — тэхнічна перадавая, магутная цяжкая прамысловасць, створана новая, узброеная навейшай тэхнікай харчовая прамысловасць, пабудаваны тысячы новых прадпрыемстваў у лёгкай прамысловасці, на транспарце, у сельскай гаспадарцы і т. д. У выніку ажыццяўлення такой шырокай праграмы будаўніцтва ў асноўныя фонды народнай гаспадаркі ўкладзена за 4 з паловай гады першай пяцігодкі 52,5 млрд. руб. і за першыя тры гады другой пяцігодкі 62,5 млрд. руб.

За гэты час пабудаваны сотні буйнейшых прадпрыемстваў, тысячы сярэдніх прадпрыемстваў, дзесяткі тысяч дробных прадпрыемстваў, пабудаваны тысячы кілометраў новых чыгунак, другіх пуцей і т. д. За гэты час пабудаваны такія важнейшыя з пункту гледжання ўсёй народнай гаспадаркі прадпрыемствы, як Дняпроўская і Свірская электрастанцыі, Магнітагорскі і Кузнецкі металургічныя заводы, хімічныя заводы ў Берэзніках і Сталінагорску, Уральскі і Краматорскі машынабудаўнічыя заводы. Пабудаваны такія чыгункі, як Турксіб, вялікія масты — саратаўскі і горкаўскі — праз Волгу. Пабудован Беламорска-Балтыцкі канал, які злучыў Белае і Балтыцкае моры. Створана такое грандыёзнае пабудаванне, як першая чарга метрапалітэна.

Велізарныя поспехі, дасягнутыя ў галіне будаўніцтва, настолькі відавочны, што не могуць быць нікім аспрэчаны. Гэтыя работы, агульным коштам больш чым у 110 млрд. рублёў, ажыццёўлены сіламі нашых будаўнікоў.

У ходзе будаўніцтва накоплен велізарны вопыт работы, створаны кадры вопытнейшых, кваліфікаваных, адданых справе соцыялізма будаўнікоў. У будаўніцтва ўкаранены тысячы першакласных механізмаў. Створана і шырока разгорнута сетка праектыровачных арганізацый, якія могуць ужо самастойна абслужыць усе без выключэння патрэбы нашых бу...

...якія павінны быць неадкладна выпраўлены і знішчаны. За апошнія гады будаўніцтва пачало адставаць ад прамысловасці, ад патрабаванняў краіны.

Асноўны і галоўны недахоп будаўніцтва заключаецца ў тым, што ў адрозненне ад прамысловасці, якая, пачынаючы з 1933 года, уступіла на шлях зніжэння сабекошту, а ў 1935 г. перавыконвае план зніжэння сабекошту, — у галіне будаўніцтва мы мелі на працягу раду гадоў яго падаражанне. Толькі ў 1934 годзе намеціўся некаторы зрух у бок зніжэння сабекошту, але тэмпы гэтага зніжэння сапраўды чарапашыя і не былі паскораны і ў 1935 годзе.

Разам з тым, у будаўніцтве на працягу раду гадоў недавыкон...

бліскучых рэзультатаў у выкананні планаў, будаўніцтва спазнілася з перабудовай сваёй работы, з укараненнем стаханаўскіх метадаў работы. Недахопы работы будаўнічых арганізацый з дастатковай паўнатой і з вычарпальнай яснасцю былі ўказаны тав. Молатавым у яго прамове на нарадзе стаханаўцаў.

«Трэба прама сказаць, — гаварыў тав. Молатаў,—што мы вельмі адсталі ў арганізацыі будаўнічай справы і ў арганізацыі вытворчасці будматэрыялаў; што не гледзячы на велізарныя маштабы будаўніцтва, яно ў большасці выпадкаў вядзецца па-старынцы з агідным скарыстаннем механізмаў і абсталявання, на сезоннай працы, без пастаянных кадраў. Але самым галоўным недахопам у будаўніцтве трэба пры...

...ках народнай гаспадаркі, і тады адразу стане ясным, што патрабаванне далейшага павышэння кошту іх будоўляў адлюстроўвае адсталыя метады работы, антыдзяржаўную тэндэнцыю, на барацьбу з якой мы павінны накіраваць усе нашы сілы.

Мы павінны зусім спыніць такі перагляд каштарысаў, патрабуючы ад будаўнікоў выканання работ у межах зацверджаных каштарысаў. Пакончыўшы з гэтым, мы даб'емся значнага патанення кошту нашых будоўляў.

Вось паасобныя прыклады.

Каштарыс па Крываарожскаму заводу быў прадстаўлен і зацверджан у 1935 годзе ў Соўнаркоме ў суме 665 млн. руб. У тытульным спісе 1936 года каштарысны кошт гэтага завода складае ўжо 818 млн. руб. Каштарысны кошт Ліпецкбуда складаў у 1935 годзе 141 млн., у тытульным спісе 1936 года — ужо 184 млн. руб., пры выкананні работ к 1 студзеня 1935 года на 139 млн. руб. Калі-б каштарыс астаўся тым-жа, то Ліпецкі завод быў-бы ўжо закончан, тым часам як мы ўвядзем яго ў эксплаатацыю толькі ў бліжэйшы час.

Каштарысны кошт Барнаульскага тэкстыльнага камбіната складаў 111 млн. і Ташкенцкага — 113 млн. руб. Цяпер каштарысы перагледжаны, і ёсць павелічэнне: для Ташкента 170 млн. і для Барнаула — 190 млн. Затрачана для барнаульскага будаўніцтва 131 млн., Ташкенцкага — 124 млн. руб.

У сувязі з гэтым я хацеў-бы сказаць некалькі слоў аб банках доўгатэрміновага крэдытавання, у прыватнасці, аб промбанку. Па сутнасці кантролю рублём на будаўніцтве ў сучасны момант няма, і ў гэтым у рашаючай ступені вінаваты нашы банкі. Банкі сігналізуюць ураду аб падаражанні толькі тады, калі каштарыс перавыканан, і патрэбны новыя асігнаванні. Адсутнічае кантроль кошту паасобных аб'ектаў. Банк не сочыць за зменай каштарысу. Усё гэта ставіць урад і наркаматы ў надзвычай цяжкае становішча. Ясна, што сучасная сістэма ўзаемаадносін банкаў з гаспадаркай павінна быць перагледжана, і банкі павінны па-сапраўд...

...доўляў, якія значна запазнілі тэрміны ўводу іх у эксплаатацыю.

Харкаўскі трактарны завод пабудован датэрмінова за 15 месяцаў; Горкаўскі аўтамабільны завод пабудован за 18 месяцаў; Шарыкападшыпнік пабудован за 14 месяцаў; Кузнецкі металургічны завод — за 20 месяцаў, прычым першая домна Кузнецкага завода была пушчана раней устаноўленага тэрміну; Краматорскі завод вытрымаў тэрмін па ўсіх будаўнічых работах і ў 1934 годзе ўведзен у эксплаатацыю. Ленінградскі мясакамбінат уведзен у эксплаатацыю ў 1934 г.

У 1935 г. праводзіліся пробныя недаробкі. Прадзільная фабрыка імя Лакіна была пабудавана за 9 месяцаў; Беламорска-Балтыцкі канал, буйнейшае пабудаванне, закончан за 21 месяц. Істрынская плаціна — за 20 месяцаў. Будаўніцтва вагона-рамонтных пунктаў, пачатае ў ліпені гэтага года, было разгорнута такімі шпаркімі тэмпамі, што ўжо к пачатку снежня было ўведзена ў эксплаатацыю 150 пунктаў, на астатніх 50 не закончан толькі мантаж абсталявання.

Ёсць бліскучыя дасягненні і ў школьным будаўніцтве, атрымаўшым у 1935 г. велізарны размах; у 1935 г. было пабудавана 533 школы, адна Масква пабудавала 72 школы.

Усе гэтыя факты гавораць аб тым, што, арганізаваўшы пабольшэвіцку работы, мы можам і ўмеем выконваць будаўніцтва не толькі ў тэрмін, але і датэрмінова.

Тым часам на многіх і многіх будоўлях мы маем зусім іншую карціну. У плане запісан тэрмін уводу ў эксплаатацыю новасібірскай абутковай фабрыкі на 1935 год, але яна пераходзіць будаўніцтвам на 1936 год. Баваўняны Барнаульскі камбінат павінен быў быць уведзен у эксплаатацыю яшчэ ў ліпені 1932 года, а ўвайшоў, і то не на поўную магутнасць, толькі ў 1935 годзе. Такі-ж лёс тарсцемыйкі ў Семіпалацінску. На год пазней супроць устаноўленага тэрміну ўводзіцца ў эксплаатацыю Тіфліская папяровая фабрыка.

...Хойніцкай, Лёзняянскай і ... машынатрактарных станцый абавязаліся ў будучым годзе ... на «ХТЗ» не менш 1.000 трактараў.

Трактарысты тт. Ячмянёў, Алякспеня, Калінін зусім правільна ... што барацьба за высокую прадукцыйнасць трактара пачынаецца з рамонту, з падрыхтоўкі трактара да веснавых работ. Яны свае трактары адрамантавалі, агледзелі, змазалі. Іх машыны хоць сёння гатовы выйсці ў поле.

Стаханаўскі рух на рамонце трактараў ахапляе ўсё новыя і новыя прадпрыемствы. Ужо зараз можна налічыць дзесяткі МТС і МТМ, якія, перабудаваўшы сваю работу па-стаханаўску, у шмат разоў павялічылі прадукцыйнасць працы.

Слесар Смалявіцкай МТС так... за 62 гадзіны скончыў капітальны рамонт трактара ... замест вызначаных на гэты рамонт 140 гадзін. Трактарысты Бондараў і Краснікаў з Лёзнянскай МТС адразу рамантуюць два матора. Яны павысілі прадукцыйнасць рамонту матораў у 4 раз. Заліўшчык падшыпнікаў Дзяржынскай МТМ т. Эленін залівае падшыпнік за 20 мінут замест 90 мінут па нормо. ... Слуцкай МТМ т. Верамейчык выконвае свой план па абтачванню і шліфоўцы каленчатых валоў на 900 проц. Падобных геройскіх прыкладаў барацьбы за хутчэйшае заканчэнне рамонту многа. І ўсё-ж рамонт па многіх МТМ і МТС праходзіць вельмі і вельмі дрэнна.

Чаму-ж запягваецца зімовы рамонт трактараў? Можа не хапае кадраў і абсталявання? Не. Прычына іншая. Марудная расстаноўка на гэтым важнейшым участку ... значыльны адпор малейшым спробам ахайваць стаханаўскі рух, спробам загарадзіць дарогу нашым новым, выхаваным партыяй, людзям — стаханаўцам.

План рамонту трактараў па БССР выкананы толькі на 34,3 проц. Клімавіцкая, Быхаўская і Петрыкоўская МТС зусім не прыступілі да рамонту. Нездавальняючы ход рамонту трактараў — прамое абвінавачанне кіраўнікам тых земельных органаў, МТС, МТМ, механікам майстэрань, якія не змаглі па-большавіцку арганізаваць падрыхтоўку трактараў да веснавой сяўбы так, як гэта арганізавалі ў Тураўскай і Багушэўскай МТС, якія скончылі ўжо рамонт. Перад намі стаіць задача пакрыць у гэтым месяцы запазычанасць па рамонту трактараў.

Гэта патрабаванне цалкам ажыццявіма пры ўмове, калі ўсе МТС правільна расставяць сілы, вылучаць падсобных рабочых, падрыхтуюць неабходныя дэталі і запасныя часткі, створаць усе ўмовы для разгортвання стаханаўскага руху на рамонце.

У сваёй прамове на нарадзе камбайнераў і камбайнерак таварыш Сталін указаў на неабходнасць у бліжэйшыя 3—4 гады давесці вытворчасць хлеба да 7—8 мільярдаў пудоў. Своечасова і добраякасна адрамантаваны трактарны парк заклікан адыграць выключную ролю ў барацьбе за гэту сталінскую праграму высокага ўраджаю.

Зімовы рамонт трактараў і прычапнага інвентару трэба па-большэвіцку арганізаваць. Трэба расчысціць стаханаўцам рамонту дарогу, арганізаваць ім дапамогу і падтрыманне і іх вопыт перанесці на ўсе рамонтныя брыгады МТМ і МТС.

Стаханаўцы ільнаводства ў Менску

Учора ў сталіцу ордэнаноснай БССР прыехалі лепшыя стаханаўкі і стаханаўцы ільнаводства. Сярод 33 трапальшчыц, якія з'ехаліся к вечару ў Менск, вылучаецца пажылая жанчына са значком ЦВК БССР — Аўдоцця Цярэнцеўна Кавалёва і яе сяброўкі з калгасаў Лёзняншчыны — Праскоўя Пярцова, Быкоўская, Канькова.

Лепшыя трапальшчыцы БССР абмяняцца паміж сабой горача вітаюць ініцыятара стаханаўскіх метадаў работы на ільнотрапальнах Праскоўю Пярцову.

Адна з старэйшых жанчын — трапальшчыца Марыя Якаўлеўна Рагоўская расказвае маладым трапальшчыцам пра сваё жыццё. Яна, бачыце, нядаўна пераехала ў новую хату, якую пабудаваў ёй калгас, як прэмію за адданую работу.

Марыю Якаўлеўну слухаюць маладыя трапальшчыцы Вера і Фядора Шрабянок з калгаса імя Кагановіча, Мардашаўскага сельсовета, Дубровенскага раёна. Ім толькі па 17 гадоў. А ўжо сёлета яны выпрацавалі па 200 працадзён. За адзін толькі месяц яны выпрацоўвалі на ільне па 200 працадзён.

Вера і Фядора ў шаўковых блузках, у новых польтах і туфлях. Дзве сяброўкі пазнаёміліся і загаварвалі з астатнімі сваімі адносінамі — комсамолкай Антанінай Кірмашук з калгаса «Звязда», Заслаўскага раёна, Ксеняй Пецкалёвай з калгаса «Ірвань», Сенненскага раёна. Маладыя трапальшчыцы разглядаюць свае ўборы. Былая батрачка сірата Антаніна Кірмашук паказвае свае новыя боркі, шаўковую хустку і джэмпер. Яны ўсе ў чапярных абдымаюцца і весела смяюцца перад фото-апаратамі, з якімі абступілі іх фото-рэпарцёры.

**

Пад вечар трапальшчыцы селі ў легкавыя машыны і паехалі на завод імя Кірава. Тут ужо чакалі іхняга прыезду. Рабочыя наладзілі гарачую сустрэчу трапальшчыкам і трапальшчыцам. Стаханавец ліцейнага цэха тав. Васілеўскі асабіста пазнаёміўся са стаханаўкамі ільнаводства. Ён расказаў ім пра сваю работу. Трапальшчыцы абышлі ўсе цэхі. Яны тут даведаліся аб гісторыі завода.

Пасля трапальшчыцы-стаханаўцы накіраваліся на фабрыку «Кастрычнік». Рабочыя і работніцы адразу пазналі лепшую стаханаўку Праскоўю Пярцову, вядомую ім па партрэтах у «Звяздзе». Горача паціскалі швайнікі рукі перадавых людзей калгаснай вёскі.

А калі сцямнела і вуліцы сталіцы заліліся электрычным святлом, трапальшчыцы паехалі ў тэатр.

... нікім аспрачаны. Гэтыя работы, агульным коштам больш чым у 110 млрд. рублёў, ажыццёўлены сіламі нашых будаўнікоў.

У ходзе будаўніцтва накоплен велізарны вопыт работы, створаны кадры вопытнейшых, кваліфікаваных, адданых справе социялізма будаўнікоў. У будаўніцтва ўкаранены тысячы першакласных механізмаў. Створана і шырока разгорнута сетка праектыровачных арганізацый, якія могуць ужо самастойна абслужыць усе без выключэння патрэбы нашых будоўляў. Усё гэта з'яўляецца нашым каштоўнейшым заваяваннем, каштоўнейшым капіталам.

Аднак, не гледзячы на гэта, у нашым будаўніцтве ёсць вельмі істотныя і сур'ёзныя недахопы, ... даўніцтва заключаецца ў тым, што ў адрозненне ад прамысловасці, якая, пачынаючы з 1933 года, уступіла на шлях зніжэння сабекошту, а ў 1935 г. перавыконвае план зніжэння сабекошту, — у галіне будаўніцтва мы мелі на працягу раду гадоў яго падаражанне. Толькі ў 1934 годзе намеціўся некаторы зрух у бок зніжэння сабекошту, але тэмпы гэтага зніжэння сапраўды чарапашыя і не былі паскораны і ў 1935 годзе.

Разам з тым, у будаўніцтве на працягу раду гадоў недавыконваецца план уводу ў эксплаатацыю. У адрозненне ад прамысловасці і транспарту, якія дабіліся пад кіраўніцтвам тт. Серго Орджанікідзе і Л. М. Кагановіча на аснове перабудовы сваёй работы ... кованай паўнатой і з вычарпальнай яснасцю былі ўказаны тав. Молатавым у яго прамове на нарадзе стаханаўцаў.

«Трэба прама сказаць, — гаварыў тав. Молатаў, — што мы вельмі адсталі ў арганізацыі будаўнічай справы і ў арганізацыі вытворчасці будматэрыялаў; што не гледзячы на велізарныя маштабы будаўніцтва, яно ў большасці выпадкаў вядзецца па-старынцы з агідным скарыстаннем механізмаў і абсталявання, на сезоннай працы, без пастаянных кадраў. Але самым галоўным недахопам у будаўніцтве трэба прызнаць прымірэнчыя адносіны многіх кіраўнікоў да невыканання ўстаноўленых планаў і асабліва да зрыву ўстаноўленага кошту будаўніцтва».

1. ВЫСОКІ КОШТ—БІЧ БУДАЎНІЦТВА

За апошнія гады будаўнікі сістэматычна зрываюць устаноўленыя планы зніжэння кошту будаўніцтва.

Толькі ў гады другой пяцігодкі пачалося некаторае зніжэнне кошту будаўніцтва, але яно праходзіць так марудна, што не можа нас задаволіць. У 1933 годзе перад будаўнічымі арганізацыямі была пастаўлена задача знізіць кошт будаўніцтва на 15 проц. Замест гэтага паследавала далейшае падаражанне. У 1934 годзе будаўніцтва павінна было знізіць сабекошт на 15 проц., фактычна-ж сабекошт быў зніжан, прыкладна, на 1 проц. У 1935 г. партыя зноў паставіла перад будаўнікамі задачу дабіцца зніжэння сабекошту на 15 проц., фактычнае-ж зніжэнне складзе не больш чым на адзін—адзін з чвэрцю процанта.

Пры аб'ёме чыста будаўнічых работ (без кошту абсталявання) у 1935 годзе ў 13,3 млрд. рублёў будаўнікі зэканомілі для нашай краіны толькі 130—200 млн. рублёў замест 2 млрд. рублёў, якія яны маглі і абавязаны былі зэканоміць. Зусім ясна, што гэта прымушала нас дадаткова фінансаваць капітальныя работы замест накіравання сродкаў на іншыя неадкладныя мерапрыемствы.

Асабліва вялікае ўздаражанне мае месца на адным з важнейшых участкаў будаўніцтва — жыллёвым. Калі кошт кубічнага метра жалезабетонных, бетонных, цагельных будынкаў у 1930 годзе складаў 22,8 рубля, то ў 1934 годзе ён падняўся ўжо да 52 рублёў, прычым 1935 год не дае зніжэння.

Фактычнае падаражанне будаўніцтва, аднак, значна вышэй. Існуючыя формы ўчоту настолькі нездавальняючыя, што яны не даюць нам магчымасці ўскрыць сапраўдную карціну кошту будаўнічых работ. Падаражанне ў сучасны момант паказваецца супроць каштарыснага кошту, але самі каштарысы нашымі будаўнікамі пераглядаюцца вельмі часта і прытым у бок павышэння. Прывяду некалькі прыкладаў.

Возьмем такую буйную будоўлю, як Прыбалхашскі медзеплавільны камбінат. На будаўніцтва гэтага камбіната перарасходавана ўжо 40 млн. рублёў, прычым з прычыны сістэмы пастаноўкі ўчоту, якая была на Балхашы, да гэтага часу нельга высніць — на што гэтыя грошы страчаны.

Молатаў. — Гэта таксама называецца ўчот?

Межлаук. — Гэта, Вячаслаў Міхайлавіч, на жаль, таксама называецца ўчот.

Каштарысны кошт **гульскага металбуда** складае 154 млн. руб., выканаў ён аб'ём работ коштам у 145 млн. руб., прычым па выкананых работах перавыдаткаваў ужо супроць каштарысу 37 млн. руб., што складае 25 проц. падаражання.

Днепрапетроўскі алюмініевы камбінат выканаў аб'ём работ на 138 млн. руб., перавыдаткаваўшы супроць каштарысу 48 млн. руб. **Горлаўскі азотна-тукавы камбінат** перавыдаткаваў 30 млн. руб., у тым ліку 8 млн. руб. на аб'екты, не прадугледжаныя каштарысам. 22 млн. руб. складае проста падаражанне супроць каштарысу.

Па **Магнітагорскаму заводу** — на мартэны №№ 5 і 10 фактычна выдаткавана на 16 проц. больш назначанага па каштарысу. Сума перавыдатку — 3 млн. руб.; сума невялікая, але процант падаражання, аднесены да ўсіх аб'ектаў будаўніцтва Магнітагорскага камбіната, дасць у выніку вельмі значнае падаражанне.

Усё гэта — будоўлі Наркамцяжпрома; з будоўлямі іншых наркаматаў становішча горшае. Аднак, кіраўнікі іншых ведамстваў не здолелі ўстанавіць правільнай справаздачнасці і тым самым пазбаўляюць сябе і нас магчымасці бачыць, наколькі падаражаецца іх будаўніцтва.

Орджанікідзе. — Затое яны выглядаюць добра.

Межлаук. — Ну, я гэтага не сказаў-бы **(Смех).**

Паміма прамога падаражання будаўніцтва, мае месца яшчэ другое падаражанне — замаскаванае падаражанне.

Молатаў. — Якое лепш?

Межлаук. — Па-мойму, абодва дрэнна. Але пры прамым падаражанні зло ўскрываецца адразу, у той час як замаскаванае падаражанне падобна на нарыў, які трэба спачатку знайсці, а потым ужо ўскрыць.

Кагановіч. — Па-мойму, у прамым падаражанні ёсць замаскаванае, а ў замаскаваным — прамое, бо каштарысы складаюцца вельмі дрэнна!

Галасы. — Вось гэта правільна!

Межлаук. — Тав. Кагановіч зусім праў, указваючы на дрэнную арганізацыю каштарыснa праектнай справы, але няправільна прабуюць некаторыя будаўнікі валіць усё на праектна-каштарысную справу. Рад будаўнікоў ужо ўзрадаваліся магчымасці зваліць усё на праектна-каштарысную справу. Аднак, галоўная прычына падаражання ляжыць у будаўніках, бо будаўнікі выконваюць каштарыс, а не каштарыс будаўнікоў.

За апошнія два гады на радзе будоўляў адбываецца безупынны перагляд каштарысаў у бок іх павышэння, у рэзультаце чаго ўсе беспарадкі на будоўлі, фактычнае яе падаражанне — усё гэта перакрываецца новым каштарысам, які зацвярджаецца або Галоўным упраўленнем, або наркаматам.

Калі ўзяць кошт 500 будоўляў па тытульных спісах 1935 года і ўзяць кошт тых-жа будоўляў па прадстаўленаму тытульнаму спісу на 1936 год, то падаражанне іх складзе 5.300 млн. руб. За гэтым у асноўным скрываецца падгонка каштарысаў да фактычнага ні мяркуемага перавыдатку.

Патрабуючы перагляду каштарысаў раду будоўляў на 1936 год, гэтыя будаўнікі, аднак, зусім не задумаліся аб магчымасці іх патанення. А тым часам развіццё стаханаўскага руху, які ўсё пашыраецца, лепшае скарыстанне ўжо створанага магутнага парку механізмаў, жорсткае скарачэнне непамерна разбухшых накладных расходаў і т. д. — сведчаць аб наяўнасці велізарных і ўсё нарастаючых магчымасцей к зніжэнню кошту будаўнічых работ.

Будаўнікам трэба бліжэй прыгледзецца к таму, што робіцца зараз у прамысловасці, на транспарце, на ўсіх паасобных участ... прыватнасці, аб промбанку. Па сутнасці кантролю рублём на будаўніцтве ў сучасны момант няма, і ў гэтым у рашаючай ступені вінаваты нашы банкі. Банкі сігналізуюць ураду аб падаражанні толькі тады, калі каштарыс перавыканан, і патрэбны новыя асігнаванні. Адсутнічае кантроль кошту паасобных аб'ектаў. Банк не сочыць за зменай каштарысу. Усё гэта ставіць урад і наркаматы ў надзвычай цяжкае становішча. Ясна, што сучасная сістэма ўзаемаадносін банкаў з гаспадаркай павінна быць перагледжана, і банкі павінны па-сапраўднаму ажыццявіць кантроль рублём.

Буйнейшым недахопам будаўніцтва, які таксама прыводзіць да яго падаражання, з'яўляецца невыкананне будаўніцтва ў тэрміны, назначаныя ўрадам.

Тав. Сталін і тав. Молатаў зусім правільна адзначалі на нарадзе стаханаўцаў, што падаражанне будаўніцтва і зацягванне будаўніцтва — гэта найвялікшы недахоп не толькі будаўніцтва, але і недахоп усёй нашай гаспадарчай работы ў цэлым, які затрымлівае разгортванне ўсёй народнай гаспадаркі.

Тэмпы будаўніцтва і ўводу ў эксплаатацыю зусім не здавальняюць патрэбы народнай гаспадаркі. Прычым, зацягванне тэрмінаў і падаражанне знаходзяцца ў пэўным узаемадзеянні, бо спазненне будаўніцтваў выклікае падаражанне, падаражанне-ж выклікае неабходнасць у дадатковым фінансаванні і стварае труднасці ў выкананні ў тэрмін планаў увода ў эксплаатацыю.

Мы маем рад бліскучых прыкладаў своечасовага і нават датэрміновага скончэння некаторых будоўляў, але побач з гэтым мы маем велізарную колькасць будоўляў ...ва.

Тым часам на многіх і многіх будоўлях мы маем зусім іншую карціну. У плане запісан тэрмін уводу ў эксплаатацыю новасібірскай абутковай фабрыкі на 1935 год, але яна пераходзіць будаўніцтвам на 1936 год. Бавоўняны Барнаульскі камбінат павінен быў быць уведзен у эксплаатацыю яшчэ ў ліпені 1932 года, а ўвайшоў, і то не на поўную магутнасць, толькі ў 1935 годзе. Такі-ж лёс шарсцемыйкі ў Семіпалацінску. На год пазней супроць устаноўленага тэрміну ўводзіцца ў эксплаатацыю Тіфліская папяровая фабрыка.

Па цяжкай прамысловасці таксама ў наяўнасці спазненне з уводам у эксплаатацыю раду будоўляў. Так, Сталінагорская турбіна № 1 у 50 тыс. клвт павінна была быць уведзена ў эксплаатацыю па першаму тэрміну ў 1933 г. Затым увод у эксплаатацыю быў перанесен на верасень 1934 г., увайшла-ж яна ў эксплаатацыю ў канцы 1934 г. Па Сталінскай ЦЭЦ — першы тэрмін уводу турбіны № 1 у 25 тыс. клвт. быў устаноўлен на 1934 год, другі тэрмін — на першы квартал 1935 г. Я ўжо не гавару аб шахтным будаўніцтве, якое знаходзіцца ў асабліва цяжкім становішчы. Па шахтах мы маем вельмі сумную карціну — мы маем шахты, якія абраслі поўгімі барадамі, не будучы яшчэ народжанымі, уведзенымі ў эксплаатацыю. Ёсць рад такіх «барадатых» шахт, якія павінны былі ўвайсці ў эксплаатацыю яшчэ ў 1932 г., але да гэтага часу, не гледзячы на штогадовы водпуск сродкаў, у строй працуючых шахт яшчэ не ўвайшлі. Такавы, напрыклад, шахты «Северная»

(ПРАЦЯГ НА 2 СТАР.)

АБ СКЛІКАННІ III СЕСІІ ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТА БССР XI СКЛІКАННЯ

ПАСТАНОВА ПРЭЗІДЫУМА ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТА БССР

Прэзідыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР **пастанаўляе:**

1. Склікаць III сесію Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР XI склікання 1 лютага 1936 года ў горадзе Менску.

2. Зацвердзіць наступны парадак дня III сесіі:

I. Народна-гаспадарчы план БССР на 1936 год.

Дакладчык — старшыня Совета Народных Камісараў БССР — тав. **М. М. Галадзед.**

Садаклад старшыні Дзяржплана БССР тав. Любовіча.

II. Дзяржаўны бюджэт на 1936 год.

Дакладчык тав. **Кудзелька.**

Садаклад Бюджэтнай Камісіі ЦВК.

Дакладчык тав. **Кавальчук.**

III. Даклад Народнага Камісарыята Комунальнай Гаспадаркі аб становішчы комунальнай гаспадаркі ў гарадах БССР.

Дакладчык тав. **Амбражунас.**

Садакладчыкі — старшыня Менскага Горсовета тав. **Жуковіч** і старшыня Лепельскага Горсовета тав. **Школьнікаў.**

IV. Зацверджанне важнейшых пастаноў, прынятых паміж I і III сесіямі ЦВК БССР XI склікання.

Дакладчык тав. **Ляўкоў.**

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР
А. ЧАРВЯКОЎ.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР
М. ЛЯЎКОЎ.

16 снежня 1935 г.

ПРАЦЯГ ДАКЛАДА тав. В. І. МЕЖЛАУКА

Арцёмвугалю, 2/2—біс Данбасантрацыта, «Грузская» Макеевугалю, новая Краснаданецкая Шахтантрацыта і т. д.

Такое спазненне з выкананнем планавых заданняў мае месца толькі ў будаўніцтве. Прамысловасць, чыгуначны транспарт і сельская гаспадарка не толькі выконваюць планы ва ўстаноўленыя тэрміны, але і дабіваюцца іх датэрміновага выканання. У 1935 г. ужо датэрмінова выканан план па харчовай прамысловасці, чыгуначнаму транспарту, перавыконваецца план цяжкай прамысловасцю, выканан з перавышэннем план па зярну, бавоўне і бураках. Спазненне з выкананнем плана на гэтых участках народнай гаспадаркі не толькі на год, як гэта мае месца на радзе будоўляў, але нават на некалькі месяцаў, разглядалася-б намі як найвялікшая ганьба. Не тое ў будаўніцтве. Тут далёка яшчэ не створана такая абстаноўка ў рабоце, пры якой зрыў планавых заданняў па ўводу будоўляў у эксплаатацыю разглядаўся-б як абсалютна нёбольшэвіцкія адносіны да справы, як прымірэнцтва.

Можна было-б прывесці яшчэ рад прыкладаў са зрывам устаноўленых тэрмінаў...

Кагановіч. — Па НКШЗ не называў.

Межлаук. — Можна і па НКШЗ. Я не называў па НКШЗ толькі таму, што зараз НКШЗ перабудоўвае ўсю сістэму сваёй работы.

Орджанікідзе. — Таму ты даеш яму права на два гады спазняцца?

Межлаук. — На чыгуначным транспарце ёсць такія будоўлі, як Чымкент—Ленгор, Уч—Курган Нарын і іншыя важнейшыя будоўлі, якія павінны былі ўвайсці ў эксплаатацыю яшчэ ў 1934 годзе, але не ўвайшлі. Гэта-ж адносіцца і да чыгуначнай лініі Пенза—Сызрань. Такіх будоўляў, якія павінны былі ўвайсці ў эксплаатацыю і не ўвайшлі, па НКШЗ можна назваць нямала. Калі ўзяць тоўсты сшытак тытульных спісаў і прагледзець першапачатковыя і наступныя тэрміны, то лёгка ўбачыць, што ва ўсіх наркаматах многія тэрміны ўводу ў эксплаатацыю адсоўваюцца.

Я гавару тут не толькі аб будаўніках, хоць яны — галоўныя адказчыкі ў гэтай справе. Калі-б яны будавалі танней, будоўлі раней уваходзілі-б у эксплаатацыю і можна было-б будаваць яшчэ больш.

Мікаян. — **Ты скажы адносна грошай.**

Межлаук. — **Калі-б мы прыбавілі будаўнікам у 1935 годзе 2 млрд. рублёў, якія яны павінны былі зэканоміць, але, на жаль, не зэканомілі на патаненні будаў-** [illegible] перыяда часта забываюць.

Вельмі падаражаючым элементам будаўніцтва з'яўляюцца накладныя выдаткі. Яны за апошні час не толькі не скарачаюцца, але растуць і прытым амаль аднолькавымі тэмпамі з агульным павышэннем кошту будаўніцтва.

Пры аналізе накладных расходаў па асобных будоўлях перш за ўсё кідаецца ў вочы іх велізарная няроўнамернасць. Па Магнітабуду (паводле справаздачных і, значыць, найбольш поўных даных за 1934 г.) яны склалі 180, па Кузнецку — 161, па Азоўбуду — 181, па Крыварожбуду — 172, па Ліпецкбуду—200, па Уралмашу — 140, па Закамбуду — 184, па Наркамлесу (Інгурскаму папертрэсту) — 166, па Саюзмэблі (па 14 заводах) — 148, г. зн. мы маем тут групу будоўляў з незвычайна высокім узроўнем накладных выдаткаў, якія ў 1,5—2 разы перавышаюць нормы.

У той-жа час можна пералічыць цэлы рад будоўляў, у першую чаргу Наркамцяжпрома, дзе накладныя расходы значна ніжэй. У Наркамцяжпроме арганізацыя будаўніцтва таксама далёка не знаходзіцца на той вышыні, на якой яна павінна знаходзіцца, але ў параўнанні з усімі астатнімі наркаматамі яна ўсё-ж арганізавана лепш, лепш у Наркамцяжпроме пастаўлена і справаздачнасць. Я вымушан зрабіць гэту агаворку таму, што ёсць некаторыя вельмі і вельмі дрэнныя будоўлі, якія не толькі дрэнна будуюць, але не здольны наладзіць справаздачнасць.

Пры ўстаноўленай для 1934 года норме налічэнняў па будаўніцтву Наркамцяжпрома ў 95 проц., фактычна налічэнні на Штэраўскай ДРЭС былі 91,8 проц., Дзержынскай — 99,9 проц., Макееўбуд — 99,9 проц. і т. д., г. зн. амаль на ўзроўні ўстаноўленых заданняў.

Прыклад гэтых лепшых будоўляў паказвае, што калі мы сур'ёзна возьмемся за скарачэнне накладных выдаткаў, то здолеем у кароткі тэрмін дабіцца не толькі таго, што ўложым іх у планавыя заданні, але і значна скароцім супроць планавых норм.

Буйным артыкулам, які падаражае кошт будаўніцтва, з'яўляецца таксама кошт будаўнічых матэрыялаў.

За апошні час мы маем павышэнне сабекошту вытворчасці будаўнічых матэрыялаў у прамысловасці наркаммясцпромаў па падсобных прадпрыемствах будоўляў, па прадпрыемствах камунальнай гаспадаркі. Гэта акалічнасць таксама цягне за сабой рост кошту будаўніцтва.

Мірыцца з гэтым мы не можам. Стварыўшы ўжо развітую і ў значнай меры механізаваную прамысловасць будаўнічых матэрыя- [illegible] рэднім па наркаматах. Наркаматы абавязаны далей давесці гэта заданне да кожнай будоўлі. На тых будоўлях, якія дабіліся ўжо значных рэзультатаў у зніжэнні кошту, там заданне можа быць і менш. Тыя будоўлі, у якіх рэзервы вялікія, там можна зніжаць на 30—40 проц., і ў гэтым не будзе нічога дзіўнага.

Гэта заданне, якое паставіў Цэнтральны Камітэт партыі перад усімі намі, перад будаўнікамі ў першую чаргу, і якое павінна быць поўнасцю выканана.

Для таго, каб гэтага дасягнуць, неабходна кошт чыстага будаўніцтва работ знізіць у цэлым па ўсёй народнай гаспадарцы не менш чым на 14,5 проц., у тым ліку па Наркамцяжпрому — на 15,5 проц., па Наркамлегпрому — на 15 проц., па Наркамлесу — на 14,5 проц., па Наркамхарчпрому— на 15 проц., па НКШЗ — на 15 проц. Вось заданні, якія пастаўлены прама перад будаўнікамі.

Гэта заданне па зніжэнню кошту будаўніцтва з'яўляецца ў поўнай меры выканальным, асабліва калі ўлічыць, што ЦК ВКП(б) і СНК СССР адначасова вынеслі рашэнне аб зніжэнні на будучы год цэн на абсталяванне, што мае асабліва вялікае значэнне для такіх наркаматаў, як Наркамзем, дзе ўдзельная вага абсталявання ў агульным аб'ёме капітальных работ вельмі значная.

Будаўнікі павінны зразумець, што для патанення ва ўказаных размерах кошту будаўніцтва яны павінны дабіцца высокага росту прадукцыйнасці працы. Тым-жа рашэннем ЦК ВКП(б) і СНК СССР паставілі перад будаўнікамі задачу **павысіць прадукцыйнасць працы ў 1936 г. не менш чым на 30 проц.**

У той-жа час перад будаўнікамі пастаўлена задача **знізіць не менш чым на 25 проц. адміністрацыйна-гаспадарчыя выдаткі і не менш чым на 10 проц. кошт будаўнічых матэрыялаў**, якія вырабляюцца на будпляцоўках.

Мы маем усе падставы лічыць, што гэтыя заданні могуць быць поўнасцю і безумоўна выкананы.

Будаўнікі ў 1936 годзе будуць значна лепш узброены, чым у 1935 г. Калі ў 1935 годзе на будоўлях было 700 экскаватараў, а к пачатку 1936 года — 1.000 штук, то ў 1936 годзе будоўлі атрымаюць дадаткова яшчэ 345 экскаватараў, прычым побач з 0,35-кубавымі пераважна магутныя — паўтаракубавыя і кубавыя экскаватары. Калі будаўніцтва ўступіла ў 1935 год, маючы 210 кранаў «Дэррык», то ў сучасны момант яно мае 320 кранаў, а ў будучым годзе атрымае яшчэ 300 кранаў (пэсць — 15-тонныя), што азначае велізарную механізацыю працы будаўнікоў.

Мы намячаем у 1936 годзе за- [illegible] трэба паставіць. Але ёсць многа будаўнічых арганізацый, якія працуюць дрэнна. Такавы, напрыклад, Металабуд, Нікапольбуд і т. д. Я бачыў, што калі справа ішла аб 30 проц. росту прадукцыйнасці працы, некаторыя таварышы ўздыхалі — вось дык заданне! А калі гавораць аб 32 рублях у дзень, яны уздыхаюць аблегчана, бо практычна яны гэту лічбу перавыканалі ўжо. Вось чаму 30 проц. з'яўляюцца мінімальным заданнем. Ёсць многа будоўляў, якія ўжо на сённяшні дзень дабіліся намячаемых рэзультатаў работы. А наша-ж задача — дабіцца падцягвання сярэдніх узораў работы да лепшых.

Голас. — Заданне па ўсяму будаўніцтву ці па чыстаму?

Межлаук. — Гэта чыста будаўнічыя работы, якія праводзяцца будаўнічымі трэстамі, за вылічэннем абсталявання і мантажу, праводзімых пастаўшчыкамі.

Рашаючае значэнне ў выкананні задання па прадукцыйнасці працы належыць стаханаўскаму руху. Ці можна ўзняць на 30 проц. прадукцыйнасць працы? Паглядзіце — якія рэкорды ставяць стаханаўцы? Існуючая зараз норма кладкі цэглы — 1.600 штук у дзень, а ўжо зараз стаханаўцы кладуць ад 5.500 штук цаглін у дзень да 9 тысяч і нават у асобным выпадку 25 тыс. штук. 7 тыс. штук не з'яўляецца рэдкасцю. Колькі нам трэба даць для таго, каб выканаць павышэнне прадукцыйнасці на 30 проц. у будучым годзе? Трэба даць, прыкладна, 2.100 цаглін. Ці можна дабіцца гэтых норм?

Голас. — У поўнай меры.

Межлаук. — Стаханаўцы Краммашбуда з дня ў дзень перавыконваюць нормы на 200—300 проц. Такія стаханаўцы, як каменшчыкі і агнеўпоршчыкі тт. **Касенка, Лапін, Пузанаў, Паласенка, Чэрных, Грыцэнка, Шчула** выконваюць нормы ў 5—6 і больш раз.

На будаўніцтве Маскоўскага мясакамбіната электразваршчык тав. **Скурніцын** выпрацоўвае 240—250 проц. нормы. На будаўніцтве дома Наркамлегпрома паркетчык т. **Мінаеў**, унёсшы змены ў канструкцыю фуговачнага варштата, павысіў норму выпрацоўкі ў 4,5 раза. На будаўніцтве Бранскага мясакамбіната атынкоўшчык т. **Радзін** атынкаваў 80 кв. м. фасада, ці 500 проц. нормы. Цесляры-апалубшчыкі брыгады **Дзеніса** замест 14 кв. м. павысілі норму выпрацоўкі да 70 кв. м. Бліскучыя ўзоры работы паказалі таксама стаханаўцы **Самарын, Бураў, Бурын, Жмурын, Ягудзін, Жарава, Скубенка, Юдзін, Карабейнікаў** і рад іншых. Гэтыя прыклады можна было-б памножыць. На будоўлях ёсць выдатныя работнікі, якія ламаюць старыя нормы і цягнуць за сабою [illegible] дае 1.300 млн. руб. і па незабяспечаных — 800 млн. руб.

Па Наркамлегпрому забяспечаны праектамі будоўлі з коштам работ у 324 млн. руб., а не забяспечаны праектамі будоўлі коштам у 397 млн. руб.

Па Наркамхарчпрому кошт работ па будоўлях, забяспечаных праектамі, складае 404 млн. руб., і па незабяспечаных — 318 млн.

Орджанікідзе. — Гэта стаханаўская лічба 318 млн. руб.? (Смех).

Мікаян. — Гэта тыя будоўлі, па якіх праекты ёсць, але наркомам яшчэ не зацверджаны.

Межлаук. — Фактычна на гэтых будоўлях праектаў няма. Будаўнікі, прыступаючы да работы, павінны працаваць па цвёрдаму праектнаму заданню. А ў нас, калі нарком каштарыс не зацвердзіў, атрымліваецца так, што ў працэсе работы будаўніцтва любое заданне, любы праект могуць быць зменены. У вельмі многіх выпадках таму будаўніцтва вядзецца без сапраўднага праекту.

Нам трэба прыняць такое рашэнне, якое ўстанаўляе ў адносінах да каштарысаў і праектаў самы жорсткі парадак: змена каштарысу можа рабіцца толькі самім наркомам, ці будзе гэта павелічэнне, ці змяншэнне. Такім чынам, каб даць праекту максімальную непарушнасць, каштарыс, зацверджаны ў межах наркамата, можа быць перагледжаны толькі наркомам.

Я ўжо ўказваў, што каштарысы, якія прадстаўляюцца на зацвярджэнне наркаматаў, на зацвярджэнне ўрада, аказваюцца вельмі часта празмерна раздутымі.

Усім вядомы прыклад з аўтазаводам імя Сталіна. Тав. Ліхачовым — дырэктарам гэтага завода, найлепшым дырэктарам — дасягнуты вельмі добрыя рэзультаты ў галіне вытворчасці, але вы ведаеце, што таварыш Серго рэзка раскрытыкаваў яго за будаўніцтва.

Таварыш Серго выступаў супроць т. Ліхачова, і каштарыс, які той прадставіў у 800 млн. руб., скараціў да 400 млн. руб. А сёння тав. Ліхачоў, не мяняючы каштарысу, на гэтыя-ж 400 млн. рублёў, дзякуючы стаханаўскаму руху, павялічвае магутнасць завода з 80 тыс. аўтамабіляў да 110 тыс. аўтамабіляў.

Орджанікідзе. — Гэта робіць ужо сам Ліхачоў.

Межлаук. — Так, гэта ўжо робіць сам Ліхачоў.

Па Краматорскаму заводу, замест сумы ў 855 млн. руб., Наркамцяжпромам былі прыняты 670 млн. руб., па Уралмашзаводу быў прадстаўлен каштарыс у 800 млн. руб., зацверджан каштарыс у 430 млн. руб. Гэта — будаўніцтвы, па якіх былі прадстаўлены проста дутыя каштарысы.

Слабая механізацыя, адсутнасць старых кадравых рабочых характэрна і для прамысловасці будматэрыялаў. Праўда, мы ўжо стварылі буйныя, вельмі добрыя механізаваныя прадпрыемствы.

Орджанікідзе. — Добрыя заводы.

Межлаук. — Для паляпшэння работы прамысловасці будматэрыялаў, урад і партыя намецілі цэлы рад істотных мерапрыемстваў.

У 1936 г. на рэканструкцыю і будаўніцтва прадпрыемстваў будаўнічых матэрыялаў выдзяляецца каля 600 млн. руб., у тым ліку толькі на механізацыю звыш 350 млн. руб. Урад абавязвае Наркамцяжпром дабудаваць і даабсталяваць заводы жалезабетонных канструкцый і вырабаў у Паўшыне і Ленінградзе, арганізаваць у Маскве, Ленінградзе, Днепрапетроўску і Свярдлоўску цэнтральныя заводы гатовага бетону з механізаванымі складамі інертных матэрыялаў.

У 1936 г. павінны быць механізаваны 54 буйнейшыя кар'еры нярудных выкапняў, 23 буйнейшыя цагельныя заводы, 27 вапняных і 21 алебастра-гіпсавы завод.

Наркамцяжпром павінен наладзіць для забеспячэння механізацыі дробных і сярэдніх кар'ераў вытворчасць перасоўных электрастанцый магутнасцю ад 25 да 150 кіловат-гадзін і з адпаведным наборам агрэгатаў.

У цэментнай прамысловасці павінна быць закончана будаўніцтва 6 заводаў, рэканструяваны і расшыраны 7 заводаў.

Гэта велізарная работа па рэканструкцыі прамысловасці поўнасцю забяспечвае магчымасць выканання заданняў па зніжэнню сабекошту.

Кошт нярудных выкапняў у 1936 годзе павінен быць зніжаны не менш чым на 15 проц. супроць планавага сабекошту ў 1935 г., па буйных кар'ерах—20 проц., па цэментнай прамысловасці — 10 проц., па цагельнай прамысловасці—15 проц., па вапне—25 проц., па алебастру—20 проц. Кожны процант зніжэння падкованы адпаведнай дапамогай урада па лініі механізацыі, па лініі асігнаванняў на рэканструкцыю прадпрыемстваў. Кожны процант падкованы стаханаўскім рухам, які развіваецца ў прамысловасці будаўнічых матэрыялаў.

Толькі на гэтым шляху, на шляху ператварэння нашай будаўнічай прамысловасці ў сапраўдную будаўнічую індустрыю, якая асвойвае новую тэхніку, на базе тых механізмаў, якімі зараз ужо ўладае прамысловасць будаўнічых матэрыялаў і якія ўліваюцца ў яе нанава, можна ісці наперад куды хутчэй і лепш, чым да гэтага часу.

III. ЗА ІНДУСТРЫЯЛЬНЫЯ МЕТАДЫ БУДАЎНІЦТВА

Побач з прывядзеннем будаўніцтва ў поўную баявую гатоўнасць да выканання задач 1936 г. шляхам неадкладнага паляпшэння і ўпарадкавання справы, неадкладнага скарыстання і шырокага перанясення на ўсю будаўнічую прамысловасць вопыту стаханаўскага руху, трэба цяпер-жа пачаць надрыхтоўку будаўніцтва да работ наступных гадоў.

Асновай упарадкавання і патанення будаўніцтва з'яўляецца пераход да індустрыяльных метадаў будаўніцтва з пастаянна дзеючымі будаўнічымі арганізацыямі, маючымі развітую матэрыяльна-тэхнічную базу (механізмы, транспарт, зваротныя сродкі, жыллё) і пастаянныя кадры будаўнікоў.

Разам з тым, мы павінны ўсямерна фарсаваць вытворчасць будаўнічых матэрыялаў, выдзеліўшы на гэту справу ў 1936 годзе куды больш сродкаў у параўнанні з тымі, якія выдзялялі да гэтага часу. Асаблівая ўвага павінна быць аддана стварэнню буйнай прамысловай вытворчасці будаўнічых дэталей, паўфабрыкатаў і канструкцый, якая дае магчымасць ператварыць будоўлю ў месца зборкі розных паўфабры- [illegible] на заключаемымі дагаворамі (падрады).

Змена арганізацыйных форм будаўніцтва ва ўказаным напрамку дасць нам магчымасць стварыць магутную тэхнічна ўзброеную будаўнічую індустрыю, якая ўвесь час накапляе вопыт і кадры.

Пры старым гаспадарчым спосабе ажыццяўлення работ дабіцца замацавання на будаўніцтве пастаянных кадраў, накаплення вопыту мы не маглі. Будоўля заканчвалася, кадры разыходзіліся, прападаў накоплены вопыт. Захоўваліся толькі кіруючыя, ды і то не заўсёды, кадры будаўнікоў.

Ясна, што з ростам у такіх велізарных маштабах будаўніцтва, з такімі поўсаматужнымі метадамі арганізацыі будаўніцтва мы далей мірыцца не можам.

Трэба ўсімі сіламі пакончыць з той цякучасцю ў будаўніцтве, якую ў прамысловасці мы ліквідавалі яшчэ ў 1932—1933 г[…]

За 9 месяцаў бягучага года на нашых будоўлях 175 проц. […] спісачнага ліку будаўнічых раб[…] чых прыйшлі і 172 проц. […] Гэта-ж сапраўдны праходны дво[р] без ліквідацыі якога нам не сапр[…] віцца з тымі велізарнымі задача[…]

і можна было-б будаваць яшчэ больш.

Мікаян. — Ты скажы адносна грошай.

Межлаук. — Калі-б мы прыбавілі будаўнікам у 1935 годзе 2 млрд. рублёў, якія яны павінны былі зэканоміць, але, на жаль, не зэканомілі на патаненні будаўніцтва, — будоўлі рушылі-б наперад значна хутчэй. У гэтым сумненняў няма.

Нам трэба пакончыць з падаражаннем будаўніцтва і з адцягваннем тэрмінаў уводу ў эксплаатацыю будоўляў.

Асноўны шлях патанення будаўніцтва—гэта павышэнне прадукцыйнасці працы. Сучасны ўзровень прадукцыйнасці працы надзвычай нізкі. Планы па прадукцыйнасці працы на працягу раду апошніх гадоў будаўнікамі сістэматычна не выконваліся, і толькі ў 1935 годзе мы ўпершыню дабіваемся на гэтым участку пералому. Развіваючыйся стаханаўскі рух дае нам яркія ўзоры таго, чаго мы можам дабіцца на гэтым рашаючым участку пры правільнай арганізацыі працы.

Нізкай прадукцыйнасці працы адпавядае вельмі дрэннае скарыстанне механізмаў. У нас не рэдкі выпадкі, калі экскаватары скарыстоўваюцца на 30—20, а часта і на 10 проц. Слабую механізацыю работ некаторыя будаўнікі прабуюць прыкрыць недахватам механізмаў. А тым часам гэта зусім няправільна. Парк механізмаў у будаўніцтве расце з года ў год, і будаўнікі павінны сур'ёзнаму ўзяцца за лепшае скарыстанне гэтых механізмаў. Лозунг асваення новай тэхнікі да будаўніцтва адносіцца не ў меншай меры, чым да прамысловасці, але нашы будаўнікі аб гэтай цэнтральнай задачы пяперашняга [...] мысловасці наркамм[я]сцпрому па падможных прадпрыемствах будоўляў, па прадпрыемствах камунальнай гаспадаркі. Гэта акалічнасць таксама цягне за сабой рост кошту будаўніцтва.

Мірыцца з гэтым мы не можам. Отварыўшы ўжо развітую і ў значнай меры механізаваную прамысловасць будаўнічых матэрыялаў і развіваючы яе ўсё больш, мы ўправе трэбаваць ад прамысловасці будматэрыялаў значнага зніжэння сабекошту.

Цэмент стаў у нас зараз самым танным будаўнічым матэрыялам. Яго планавы сабекошт у гэтым годзе — 48 руб. 70 кап. за тону, фактычна-ж ён складае 47 рублёў. У той-жа час сабекошт тоны вапны ў Ленінградзе складае 50 рублёў, у Маскве — 54 рублі, у Горкаўскім краі — 83 рублі. У Горкаўскім краі сабекошт усіх будаўнічых матэрыялаў значна вышэй, чым у іншым раёнах Саюза.

Сабекошт чырвонай цэглы ў 1934 годзе — 84 руб. 80 кап., у бягучым годзе — 91 руб.,—гэта па Ленінградскай вобласці. Па Маскоўскай вобласці ў мінулым годзе — 79 руб., у гэтым годзе— 85 руб. У Горкаўскім краі ў 1934 годзе—95 руб., у 1935 годзе — 106 руб. У Свердлоўскай вобласці — 76 руб. у 1934 г. і ў гэтым годзе 91 руб. У Варонежскай вобласці — 69 руб., у 1935 г. — 66 руб. Варонежская вобласць — адзіная вобласць Саюза, якая дабілася зніжэння кошту цэглы.

Такая-ж карціна і па алебастру.

1936 год павінен стаць пераломным годам у будаўніцтве. У надыходзячым годзе будаўніцтва павінна ўстраніць усе наяўныя непаладкі і буйнейшыя недахопы ў сваёй рабоце і стаць у адзін рад са шпарка развіваючайся прамысловасцю, сельскай гаспадаркай і транспартам.

II. БУДАЎНІЧАЯ ПРАГРАМА 1936 года

У 1936 годзе павінна быць ажыццёўлена небывалая па свайму размаху будаўнічая праграма. Аб'ём будаўнічых работ на 1936 год вызначаецца ў суме каля 32 млрд., у тым ліку кошт чыстага будаўніцтва (без абсталявання) павінен скласці 16,5—17 млрд. рублёў.

Найбольш шпаркімі тэмпамі растуць капіталаўкладанні ў камунальнае і жыллёвае будаўніцтва, у бальнічнае будаўніцтва, у 4 разы ўзрастаюць асігнаванні на школьнае будаўніцтва, растуць таксама капіталаўкладанні ў прамысловасць Наркамлегпрома і Наркамхарчпрома. Цяжкая прамысловасць атрымлівае ў 1936 г. 8,5 млрд. руб., г. зн. столькі-ж, колькі і ў 1935 годзе.

Магутнае тэхнічнае пераўзбраенне цяжкай прамысловасці, праведзенае за апошнія гады, шырока разгарнуўшыйся працэс асваення новай тэхнікі і новых прадпрыемстваў, якi ўскрывае наяўнасць велізарных рэзерваў у цяжкай прамысловасці, усё шырэй разгортваючыйся стаханаўскі рух — у поўнай меры дазваляюць для выканання ўстаноўленых вытворчых праграм абмежавацца намечаным аб'ёмам капіталаўкладанняў па цяжкай прамысловасці.

Устанаўляючы такую шырокую праграму будаўніцтва на 1936 год, партыя і ўрад высоўваюць у той-жа час перад будаўнікамі ў якасці галоўнейшай задачы надыходзячага года — зніжэнне сабекошту будаўніцтва на 11 проц., г. зн. задачу зэканоміць каля 3,5 млрд. руб., якія маглі-б быць накіраваны на прадукцыйнае скарыстанне ў іншыя ўчасткі народнай гаспадаркі.

Выходзячы з гэтага, агульная сума фінансавання будзе на 11 проц. менш, чым устаноўлены аб'ём капітальнага будаўніцтва, які, як я ўжо ўказваў, складае каля 32 мільярдаў рублёў. Гэта ў ся-

тара[к]убавыя і кубавыя экскаватары. Калі будаўніцтва ўступіла ў 1935 год, маючы 210 кранаў «Дэррык», то ў сучасны момант яно мае 320 кранаў, а ў будучым годзе атрымае яшчэ 300 кранаў (шэсць — 15-тонныя), што азначае велізарную механізацыю працы будаўнікоў.

Мы намячаем у 1936 годзе забяспечыць цэлы рад будоўляў гусенічнымі трактарамі, якія раней ішлі толькі ў сельскую гаспадарку. Цяжкая прамысловасць у сучасны момант настолькі павялічыла вытворчасць гусенічных трактараў, што мы здольны зараз значную колькасць выпрацоўваемых трактараў перадаць будаўніцтву.

Але мы павінны загадзя папярэдзіць будаўнікоў, што гэты велізарны парк механізмаў не дасць чакаемага эфекту, калі не будзе забяспечан кардынальны пералом у асваенні перадаваемай будаўніцтву новай тэхнікі, у скарыстанні наяўных механізмаў.

Мы маем, напрыклад, бліскучыя рэкорды работ экскаватараў, але, на жаль, высокія нормы іх скарыстання не сталі яшчэ масавым з'явішчам, і ў цэлым скарыстанне экскаватараў знаходзіцца на вельмі нізкім узроўні.

Нават на такой будоўлі, як Масква-Волга-канал, начальнік якой т. Коган тут прысутнічае, скарыстанне экскаватараў куды ніжэй і менш, чым гэта магчыма. Наркамцяжпром прапануе павысіць норму скарыстання экскаватараў на 55 проц. супроць сёлетняга года. І ён мае для гэтага абсалютна ўсе падставы, таму што адно ўпарадкаванне работы экскаватараў, работа экскаватараў па графіку ужо забяспечвае выкананне ўказанай нормы іх скарыстання. А калі вы памножыце гэты рост у 55 проц. на новую масу экскаватараў, на масу рухомага складу — паравозаў, мотовозаў, якімі рашэннем камісіі т. Молатава, разглядаўшай гэта пытанне, пастаноўлена ўзброіць нашы будаўніцтва, то вы ўбачыце, што ўрад робіць усё неабходнае, каб даць магчымасць будаўніцтву, па прыкладу прамысловай вытворчасці, перавыконваць планы.

Аб поўнай рэальнасці заданняў па прадукцыйнасці працы гаворыць вопыт лепшых будоўляў. У сярэднім за год выпрацоўка ў дзень на чалавека на будоўлях складае 25 руб. У той-жа час Дзержынбуд за 10 месяцаў 1935 г. дабіўся таго, што мае выпрацоўку на чалавека ў сярэднім 44 р. 26 кап., Электрастальбуд — 31 р. 72 кап. У цэлым па Наркамцяжпрому падрадныя арганізацыі даюць 31 р. 50 к. Павысіць на 30 проц. прадукцыйнасць —значыць мець выпрацоўку на чалавека ўсяго на ўсяго 32 р. 50 кап. у дзень, — гэта для будучага года.

Галасы. — Мала.

Межлаук. — Гэта лічба, па-моему, сапраўды маленькая лічба. Праўда, гэта сярэдняя лічба, у яе ўваходзяць і горшыя, і лепшыя ўзоры работы. Сёння мы паслухаем вас і параімся з вамі, якія абавязацельствы перад вамі

норму выпрацоўкі да 70 кв. м. Бліскучыя ўзоры работы паказалі таксама стаханаўцы **Самарын, Бураў, Бурын, Жмурын, Ягудзін, Жарава, Скубенка, Юдзін, Карабайнікаў** і рад іншых. Гэтыя прыклады можна было-б памножыць. На будоўлях ёсць выдатныя работнікі, якія ламаюць старыя нормы і цягнуць за сабою іншых рабочых. Але, на жаль, стаханаўцаў на будаўніцтве яшчэ мала.

У будаўніцтве яшчэ няма таго падтрымання развіццю стаханаўскага руху, якое ўжо ёсць у прамысловасці. Віна за гэта кладзецца перш за ўсё на кіраўнікоў і інжынерна-тэхнічны персанал будоўляў.

Стаханаўскі рух — невычарпальная крыніца росту прадукцыйнасці працы. Ён востра ставіць пытанне аб неабходнасці перагляду норм і ўстанаўлення іх на больш высокім узроўні, не адмяняючы ў той-жа час, а наадварот, усямерна ўзмацняючы ўкараненне прагрэсіўна-здзельнай аплаты працы.

Нельга далей цярпець такога становішча, пры якім рост заработнай платы абганяе рост прадукцыйнасці працы, што мела месца аж да 1935 года. Толькі ў бягучым годзе ўпершыню за рад гадоў будаўнікі дабіліся таго, што тэмпы росту прадукцыйнасці працы абагналі крыху тэмпы росту заработнай платы. Задача надыходзячага года — пры далейшым росце заработнай платы дабіцца значна большага росту прадукцыйнасці працы.

У 1936 годзе мы павінны дабіцца ўпарадкавання праектна-каштарысных работ. Неабходна ўказаць, што пасля таго невялікага кроку наперад, які мы зрабілі ў скарачэнні ліку будоўляў, не забяспечаных каштарысамі і праектамі, к канцу 1935 года становішча зноў пагоршылася

Лік будоўляў, якія не забяспечаны праектамі і каштарысамі, у нас зноў павялічыўся Паводле даных на 10 снежня гэтага года, з правераных 2.406 будоўляў забяспечана зацверджанымі ва ўстаноўленым законам парадку праектамі і каштарысамі 1.126 будоўляў. Кошт гэтых будоўляў на будучы год — 3.543 млн. руб.; не забяспечаных праектамі і каштарысамі — 5.364 млн. руб. Велізарная колькасць будоўляў, такім чынам, не забяспечана як след праектамі і каштарысамі.

На 1-е студзеня 1934 г. было 826 будоўляў, не забяспечаных праектамі і каштарысамі, на агульную суму работ у 3.300 млн. руб.

На 1-е студзеня 1935 г. такіх будоўляў не забяспечаных праектамі засталося ўсяго 316 з агульнай сумай работ у 2.300 млн. руб. А на 10 снежня 1935 г. лік такіх будоўляў зноў вырас да 891.

Па Наркамцяжпрому з 580 будоўляў забяспечана праектамі 320 і не забяспечана праектамі 260, прычым кошт работ па забяспечаных праектамі будоўлях скла-

біць сам Ліхачоў.

Па Краматорскаму заводу, замест сумы ў 855 млн. руб., Наркамцяжпромам былі прыняты 670 млн. руб., па Уралмашзаводу быў прадстаўлен каштарыс у 800 млн. руб., зацверджан каштарыс у 430 млн. руб. Гэта — будаўніцтвы, па якіх былі прадстаўлены проста дутыя каштарысы.

Ёсць дзесяткі каштарысаў, у якіх дапушчаны непатрэбныя злішаствы. Гэта адносіцца, галоўным чынам, да выканкомаўскага і ведамственага будаўніцтва. Мы маем шматлікія палацы советаў і дамы советаў коштам у 40—20 млн. руб., г. зн. коштам, перавышаючым кошт дома камітэтаў СПА ў Маскве.

Самы кошт праектавання таксама кладзецца вялікім цяжарам на будаўніцтва. Мы думаем, што мэтазгодна абмежаваць кошт праектавання максімум 1,5 проц. капіталаўкладанняў па прамысловаму будаўніцтву і 2 проц. — для больш складаных будоўляў.

Трэба ўказаць, што цэны ў Маскве на праектаванне высокія. Калі супаставіць нормы майстэрань Моссовета і нормы іншых праектных арганізацый, то акажацца, што маскоўскія нормы значна вышэй. Так, напрыклад, праектаванне жыллёвага дома ў 23 тыс. кубаметраў па нормах Моссовета каштуе 21,3 тыс. руб., па норме Промбудпраекта — 15 тыс. Праектаванне гасцініцы на 100 нумароў каштуе па нормах майстэрань Моссовета 30,9 тыс., па нормах Промбудпраекта—18,2 тыс. руб., фабрыкі-кухні — 35,8 тыс. і 17,8 тыс., г. зн. у два разы даражэй.

Гэта гаворыць аб тым, што мы павінны значна патанніць кошт праектавання. Мы не даб'емся вырашэння гэтага пытання да таго часу, пакуль не прывядзем у поўны парадак гэтыя арганізацыі, якія маюць велізарны вопыт і каштоўнасць, але і вельмі многа недахопаў: якасць праектаў і каштарысаў часам дрэнная, тэрміны складання праекту зацягваюцца. Вельмі слабыя рэзультаты мы маем у тыпізацыі будаўніцтва. Зараз кожны наркамат выпускае для сябе праекты. Архіўныя чарцяжы скарыстоўваюцца ў вельмі малой ступені, а тым часам яны маюць найвялікшае значэнне.

Орджанікідзе. — Правільна.

Межлаук. — Каштуюць яны мільёны рублёў, але не скарыстоўваюцца. Я ўпэўнен, што ўсе начальнікі праектных арганізацый пацвердзяць, што зусім мізэрная колькасць старых чарцяжоў былі скарыстаны. Толькі ў Гіпрамезе ў Ленінградзе гэта справа настаўлена на належную вышыню.

Паляпшэнне ў рабоце будаўніцтва павінна суправаджацца механізацыяй і павышэннем якасці работы ў прамысловасці будматэрыялаў, якая ў яшчэ большай ступені, чым будаўніцтва, адстае ў перабудове сваёй работы.

шы на гэту справу ў 1936 годзе куды больш сродкаў у параўнанні з тымі, якія выдзялялі да гэтага часу. Асаблівая ўвага павінна быць аддана стварэнню буйнай прамысловай вытворчасці будаўнічых дэталей, поўфабрыкатаў і канструкцый, якая дае магчымасць ператварыць будоўлю ў месца зборкі розных поўфабрыкатаў і дэталей.

Усе гаспадарчыя наркаматы і соўнаркомы саюзных рэспублік павінны неадкладна прыступіць да стварэння на базе існуючых будаўнічых трэстаў і кантор пастаянна працуючых будаўнічых арганізацый з тым, каб у 1936 г. імі былі выкананы па НКЦП не менш 70 проц., па НКШЗ—65 проц., па НКЛП—70 проц. і па НКХП—65 проц. усяго аб'ёму буйнага будаўніцтва.

Арганізацыя гэтых пастаянных будаўнічых арганізацый, іх узаемаадносіны адных з другімі на пляцоўцы павінны быць дэтальна прадуманы. З заказчыкам адносіны будаўнічых арганізацый павінны быць афармлены спецыяль-

тве, якую ў прамысловасці мы ліквідавалі яшчэ ў 1932—1933 гг.

За 9 месяцаў бягучага года за нашых будоўлях 175 проц. да спісачнага ліку будаўнічых рабочых прышлі і 172 проц. пайшлі. Гэта-ж сапраўдны прахадны двор, без ліквідацыі якога нам не справіцца з тымі велізарнымі задачамі, якія пастаўлены ў галіне будаўніцтва партыяй і ўрадам.

Для пастаянных рабочых павінна быць устаноўлена лепшая аплата працы, добрыя жыллёвыя ўмовы. Толькі тады мы створым пастаянныя кадры будаўнічых работ. Ясна, што гэта задача за адзін год вырашана быць не можа, але яе трэба вырашаць з дня ў дзень і толькі тады мы з ёю справімся.

Няма патрэбы падкрэсліваць, што, ствараючы пастаянныя будаўнічыя арганізацыі, якія працуюць на аснове дагавораў, мы тым самым ствараем базу для ўпарадкавання фінансавай гаспадаркі будоўляў, укаранення гаспадарчага разрахунку, узмацнення кантроля рублём.

IV. УЗМАЦНІЦЬ ПАРТЫЙНА-МАСАВУЮ РАБОТУ

Асноўныя кадры будаўнікоў з'яўляюцца ўчарайшымі калгаснікамі, аднаасобнікамі, не прайшоўшымі школы буйнай прамысловай вытворчасці. Тым больш настойнай з'яўляецца задача разгортвання масава-палітычнай работы па соцыялістычнаму выхаванню мільённай масы будаўнікоў.

Трэба адкрыта сказаць, што многія партыйныя і прафесіянальныя арганізацыі на будоўлях працуюць дрэнна і да гэтага часу не здолелі разгарнуць работу такім чынам, каб спаяць усю армію будаўнікоў у згуртаваны калектыў. Лепшы доказ гэтаму — слабае разгортванне стаханаўскага руху.

У цэнтры ўвагі партыйных і прафесіянальных арганізацый павінна быць перш за ўсё работа па разгортванню стаханаўскага руху і дапамогі стаханаўцам, па павышэнню вытворчай дысцыпліны, па стварэнню такіх матэрыяльна-бытавых і культурных умоў, якія забяспечылі-б хутчэйшае стварэнне пастаянных кадраў будаўнікоў.

Асаблівая ўвага павінна быць звернута на тыя тысячы дробных будоўляў, невялікіх кар'ераў, дробных заводаў будаўнічых матэрыялаў, якія далёка ляжаць ад буйных цэнтраў і на якіх партыйна-масавая работа асабліва слабая. Для абслугоўвання гэтых прадпрыемстваў і дапамогі ім прафесіянальныя арганізацыі павінны вылучыць спецыяльных інструктароў.

Як вы бачыце, Цэнтральным Камітэтам і ўрадам намечана цэлая **сістэма** мерапрыемстваў, якія ахапляюць усе бакі будаўнічай вытворчасці з тым, каб у найкарацейшы час вывесці будаўніцтва ў рады перадавых галін народнай гаспадаркі.

Мы ажыццявілі першую пяцігодку будаўніцтва з велізарным пафасам будаўніцтва. На студзеньскім пленуме ЦК партыі таварыш Сталін указваў, што ў другой пяцігодцы пафас будаўніцтва мы павінны дапоўніць пафасам асваення новай тэхнікі.

Мы павінны ў будаўніцтве злучыць пафас будаўніцтва з гаспадарчым разрахункам, з барацьбой за зніжэнне кошту будаўніцтва, з развіццём і ўздымам стаханаўскага руху. І тады гэты пафас будаўніцтва, злучаны з асвоенай новай тэхнікай, падмацаваны велізарнай магутнасцю пралетарскай дзяржавы, узброены гаспадарчым разрахункам, дасць такія рэзультаты, аб якіх мы нядаўна не маглі яшчэ і марыць.

Мы ўкладваем у капітальнае будаўніцтва ў 1936 годзе каля 32-х мільярдаў рублёў, амаль у два разы больш, чым у 1933 годзе. Гэта—велізарнейшая сума. Мы павінны ў 1936 годзе будаваць танна, у тэрмін і добра. Справа, таварышы-будаўнікі, за вамі! Вы, лепшыя і перадавыя, падцягніце адстаючых.

Наша радзіма ўправе разлічваць, што армія будаўнікоў, ордэнаносцы першай і другой пяцігодак, стаханаўцы, людзі, паказаўшыя высокія ўзоры новай прадукцыйнасці працы, пад кіраўніцтвам нашага вялікага правадыра і настаўніка таварыша **Сталіна** выканаюць пастаўленыя перад ёю задачы. **(Бурныя апладысменты).**

ГРУПА КАМАНДЗІРАЎ ПРАМЫСЛОВАСЦІ БССР, ЯКІЯ ДАТЭРМІНОВА ВЫКАНАЛІ ГАДАВУЮ ПРАГРАМУ. Злева направа: тт. ЛЕВІН Я. А.—дырэктар Белметалтрэста, ДРАБЫШЭЎСКІ В. В. — дырэктар менскага завода імя Кірава, БАНДАРЧЫК І. Я. — дырэктар скурзавода «Большэвік», СЛІОЗБЕРГ Г. Я.—дырэктар віцебскага завода «Чырвоны металіст» імя Кірава, ДОБКІН З. С. — дырэктар гомельскага завода «Пролетарый» імя Кірава, ЧОЛАХ А. Е.—дырэктар магілеўскай шаўковай фабрыкі імя Куйбышава, ДРАГІЛЕЎ Л. С. — дырэктар швейнай фабрыкі «Кастрычнік».

НЕКАТОРЫЯ ВЫНІКІ І ПЕРСПЕКТЫВЫ

...[illegible] 1935 года завод «...ьшэвік» выканаў датэрмінова ...раму, выпусціўшы прадукцыі ...7.505.317 руб. Да канца года ...мы абавязаліся даць краіне ...780 тыс. руб. прадукцыі звыш ...на.

Такія рэзультаты работы сталі ...чымы ў выніку практычнага ...ажыццяўлення ўказанняў права... партыі і народу таварыша ...Сталіна аб тым, каб аўладаць ...нікай, каб выціснуць з яе ўсё, ...яна можа даць. Такія перамо... атрыманы ў рэзультаце раз... ...вання стаханаўскага руху.

...стругаль Левін, змяніўшы ме... работы, астругаў 700 скур ...мест 245 па норме. Ён скараціў ...касць прыёмаў на струганні ...з 4 і пачаў упускаць скуру ...машыну ўсім крупонам.

...Машыльшчык Екельчык пра... ...аў 1.147 скур замест нормы ... Ён павялічыў колькасць аба... машыны, прадоўжыў за... ...ныя падкладкі з тым, каб ...ы ўваходзілі не ў рамень, а ...шыну. Гэта дало высокую пра... ...цыйнасць і знішчыла прастоі.

...Нельга не адзначыць, што ін... ...нерна-тэхнічныя работнікі ў ...льшасці сваёй прымаюць ак... ...ны ўдзел у рабоце па ўкара... ...нню стаханаўскіх метадаў ра... ...ы. Імі ўжо праведзена правер... ...магутнасці машын і павялічан... ...сць каталага лік абаротаў. ...ршчых аперацыях (мяздрэнні, ...энні, плаціроўцы, рэйкоўцы) ...ўведзены падсобныя рабо... супроць 1935 года. Мы ставім перад сабой задачу поўнасцю асвоіць метады наклейкі на фанеру скур не толькі свіных, але і апойка, аўчыны і вырастка.

Мы павінны будзем таксама ў 1936 г. арганізаваць пераход ад вопытаў да ўкаранення пераапрацоўкі брачных апоек на замшу-велюр, а таксама па абезжыроўкі свіных скур. Гэтыя мерапрыемствы забяспечаць павелічэнне абутковага тавару і шчаціны.

Выключную ролю ў справе палепшэння якасці выпускаемай прадукцыі адыгрывае заводская лабараторыя, якая ажыццяўляе безупынны кантроль за ўсімі аперацыямі вытворчасці. У першым хромавым цэху арганізуецца цэхавая лабараторыя.

Пры цэнтральнай лабараторыі арганізуецца вопытны заводзік, на якім будуць праводзіцца эксперыментальныя работы па ўкараненню на заводзе навейшых дасягненняў навукі і тэхнікі скуранай вытворчасці а таксама вышукванні новых, больш дасканалых метадаў работы.

У 1936 годзе мы будзем змагацца за памяншэнне выдаткоўвання апалу і энергіі шляхам максімальнага скарыстання кандэнсата ў якасці вады для кацельных установак і павелічэння косінуса «фі» з 0,75 да 0,95. Для паляпшэння косінуса «фі» ў першым паўгоддзі намячаецца ўстанаўленне статычных кандэнсатараў у настаўных трансфарматарных будках. ...[illegible] косінуса «фі»

Рыгорава брыгада

Моцна, парывіста смяяўся слесар Лаўрусевіч:

— Памерці можна ды годзе... Гэта-ж вам не дроздзікі паводзь, а цэнтравальныя варштаты збіраць.

Рыгора Кантаровіча непакоіў гэты смех. Лаўрусевіч б'е на тое, каб сарваць яго прапанову Лаўрусевіч можа ўзяць перавагу. Шмат хто хістаецца. Баран Нікалай за Лаўрусевіча. Ды іншыя не ведаюць за кім ісці, каго слухаць. Рыгор глянуў на ўсіх. Усе маўчалі.

— А я не адступлю ад сваёй прапановы! Там, дзе стаяла 16 рабочых, можа стаяць 6. Ушасцярох мы справімся!

Кантаровіч гаварыў пра слабую дысцыпліну, пра дрэнную арганізацыю работы. Ён лічбамі даказваў — матэматыку пусціў у ход. Вылічыў мінуты і гадзіны, якія марнуюцца, прападаюць.

— Ды гэта-ж злачынства, — гаворыць ён, калі 16 зборшчыкаў будуць рабіць у месяц 9 варштатаў.

Пры новай стаханаўскай арганізацыі работы гэтыя варштаты будуць сабраны зусім лёгка шасцю зборшчыкамі.

Валянцукевіч падтрымаў Грышку. Падтрымалі і другія. Але справе яшчэ не канец—брыгаду Кантаровіча не адразу афармілі. Прышлося Рыгору схадзіць у партыйны камітэт, у заўком.

А Лаўрусевіч не адступаў. Ён даказваў:

— Трэба мець цвярозы розум. Гэта-ж эксперымент, спроба. І гэта спроба дорага можа абыйсціся заводу.

У парткоме камсамольцу Кантаровічу паверылі. Паверылі не толькі ў яго запал, імпэт, задор, але і ў тое, што яго разлікі правільны і што ён сказанае можа ператварыць у справу.

І вось нарадзілася новая стаханаўская брыгада па зборцы цэнтравальных варштатаў.

Там, дзе стаяла 16 слесароў-зборшчыкаў, засталося толькі 6. Там, дзе была мітусня, гутаркі, беганіна, — зусім памяшала. Там, дзе валяліся гільзы, валікі, маторы, заскімы, — усё прыйшло ў парадак, сістэму.

Яшчэ зусім нядаўна кожны рабочы штомінутна адрываўся ад работы і ішоў шукаць шабер, напільнік або мечык. Зараз усе інструменты ляжаць пад рукамі. Поўгадзінамі бывала прастойвалі зборшчыкі, чакаючы майстра, чакаючы новай работы, а зараз гэтыя чаканні выйшлі з моды. Кожны ведае сваю новую работу наперад.

З такарнага цэха нясвоечасова прывозілі дэталі. Бывалі выпадкі, што прывозілі станіны з перакосамі. А зараз і гэта вывелася.

І Лаўрусевічу цяпер не да смеху. 6 рабочых замест 16, і работу здаюць на «добра» і «выдатна».

Крэмянеўскі і Чаркун, Сачук і Баран і кожны з брыгады адчуў, што ім цяпер куды лепш працаваць, чым раней. Стаханаўскі метад работы зрабіў яе куды лягчэй.

Рыгор Кантаровіч зарабляў 350—400 руб. у месяц, а зараз заработак падвоіўся. Падвоіўся заработак і ў іншых рабочых. Увесь завод імя Кірава з гонарам глядзіць цяпер на стаханаўскую брыгаду Грышкі.

Цяпер на заводзе таксама шмат хто смяецца. Толькі не з Грышкі, а з Лаўрусевіча. Пра яго гавораць:

— Чалавек дроздзікі пароў, а людзі варштаты робяць. Дзевяць варштатаў — гэта вам не жарточкі!

С. ШУШКЕВІЧ.

СТАХАНАЎЦЫ НА БУДОЎЛІ

Да апошняга часу стаханаўскі рух быў слаба разгорнуты сярод рабочых-будаўнікоў. Праграмоўка прамовы таварыша **СТАЛІНА** на Усесаюзнай нарадзе стаханаўцаў з'явілася магутным штурхачом ва ўзняцці прадукцыйнасці працы на будоўлях.

Брыгада атынкоўшчыкаў тав. ...[illegible] шчыкі гэтай-жа брыгады **Злотнік Л., Файн А. і Клапер Г.** пры норме ў 16,5 квадратнага метра далі 52 метры—315 проц.

Назаўтра атынкоўшчыкі **Ліўшыц Л., Сагаловіч А. і Файн А.** атынкавалі за 8 гадзін 92 квадратныя метры, выканаўшы норму на 537 проц. Якасць атынкоўкі вельмі добрая.

...[illegible] нала агледжан. Дапаможную работу — пералапачванне з дабаўленнем цэменту—выконвала работніца-стаханаўка т. **Барская** з брыгады абслугоўваючых атынкоўшчыкаў, і кваліфікаваным атынкоўшчыкам не прыходзілася самім выконваць другарадныя работы.

Брыгада т. **Ліўшыца** даказала, ...[illegible]

РЭЗУЛЬТАТЫ РАБОТЫ ПА-НОВАМУ

Гомельскі шклозавод імя Сталіна 21 лістапада датэрмінова выканаў гадавы план па выпуску бемскага шкла.

Палепшыліся не толькі колькасныя, але і якасныя паказальнікі. Сабекошт прадукцыі за 10 месяцаў 1935 года зніжан на 21,3 проц. супроць 1934 года, замест прадугледжаных па гадавому плану 17,2 проц.

У 1934 годзе завод прынёс краіне страт на 3 мільёны 600 тысяч рублёў. У другой палове гэтага года мы адмовіліся ад дзяржаўнай датацыі ў суме 900 тысяч рублёў. Завод даў ужо 800 тысяч рублёў прыбытку, а да канца года дасць каля аднаго мільёна рублёў.

Поспехі нашага завода не выпадковыя. Яны з'яўляюцца рэзультатам таго, што кадры рабочых аўладалі тэхнікай, што шырока пачалі ўжывацца стаханаўскія метады работы, стаханаўцы паказваюць, што далёка яшчэ не ўсе магчымасці скарыстаны для далейшага ўзняцця прадукцыйнасці працы, хоць праектная магутнасць завода ўжо асвоена.

Першым на заводзе пачаў ужываць стаханаўскія метады работы брыгадзір па рамонту **І. Панькоў**. Яго брыгада ў рэзультаце новых метадаў работы скончыла кладку брусоў за тры з паловай гадзіны замест вызначаных па норме 8 гадзін.

Пасля гэтага на заводу стаў шырока разгортвацца стаханаўскі рух. І вось адстаўшыя цэхі пачалі выконваць свае планы.

Рэзны цэх з'яўляўся раней «вузкім» месцам на заводзе. Ён не спраўляўся разрэзаць шкло, якое падаваў машынна-ванны цэх, хоць меў рабочых значна больш, чым вызначана планам. ...[illegible] заюць па 309 квадратных метраў шкла кожны пры норме 260 кв. метраў, у тым ліку першага сорту замест планавых 8 проц. даюць 27,3 і замест 37 проц. другога сорту—50,8 проц. А вось 16 рэзчыкаў, якія дагэтуль яшчэ працуюць па-старому, разразаюць у сярэднім па 202 кв. метры і даюць першага сорту толькі 9 проц., другога сорту—23,6 проц.

Разгарнуўся стаханаўскі рух і ў машынна-ванным цэху.

Найбольшую выпрацоўку даюць брыгады тт. **Пражко і Канстанцінава**. Услед за імі ідуць брыгады **Махненка, Лебедзева, Амера і Шмідта**.

Па прапанове вынаходцы тав. **Каралёва** зменена лодачка Фурко, што дало магчымасць выцягваць шкло для фотапрамысловасці таўшчынёй у 1,1 міліметры. Гэта дасць нашай дзяржаве дэфіцытнае шкло, выпуск якога да гэтага часу на іншых заводах не ўдавалася наладзіць.

Машынна-ванны цэх пачаў даваць і пяціміліметровае шкло вышынёй у тры метры, якое ідзе для новабудоўляў і для вітрын магазінаў.

У шліфавальным цэху камсамолец **Нарчук** перайшоў на абслугоўванне двух шліфавальных варштатаў замест аднаго і выконвае норму па шліфоўцы люстэркавага шкла на 240 проц.

У газагенератарным цэху па прапанове членаў інжынерна-тэхнічнай секцыі тт. **Мількамановіча, Сухавея, Чэркасава і Ягорава** так расстаўлена рабочая сіла па абслугоўванню газагенератараў, што вызвалілася 30 рабочых.

Шырока разгарнуўся стаханаўскі рух у скрыначным цэху, у састаўным цэху. Прозвішчы стаханаўцаў гэтых цэхаў — **Вінакурава, Ермака, Кандраценка, Крупадзерава, Гароднічэнка і Цяплякова** ведае ўвесь завод.

...свеёй прымаюць ак... ўдзел у рабоце па ўкара... стаханаўскіх метадаў ра... Ужо праведзена праверк... машын і павялічан... каталага лік абаротаў. ...апэрацыях (мяздрэнні, ...плаціроўцы, рэйкоўцы ...ведзены падсобныя рабо... Праведзена таксама прыма... слесараў да стаханаўцаў ...бесачасовага рамонту іх вар... і машын. Штодзенная вы... давоззіцца да кожнага ...не пазней 11-гадзін раніцы ...наступнага дня. Укараняецца ...на рэйковачных ма... ...каляровага тавара (па 2-... ...хромаваму цэху) і ўсёй сві... ...(па 1-му хромаваму цэ...) што дае вялікі рост прадук... ...працы.

...зроблена яшчэ далёка ...асабліва ў адносі... ...самой тэхналогіі ...

...1936 год завод уступае з ...ахопкі скур на 18 проц.

...памяншэнне выдаткоў-вання апалу і энергіі шляхам максімальнага скарыстання кандэнсата ў якасці вады для кацельных установак і павелічэння косінуса «фі» з 0,75 да 0,95. Для паляпшэння косінуса «фі» ў першым паўгоддзі намячаецца ўстанаўленне статычных кандэнсатараў у па-шных трансфарматарных будках. Гэта павышэнне косінуса «фі» па папярэдніх падліках павінна будзе даць экапоміі 48 тыс. руб.

Чыстата цэхаў, рабочага месца і асобных станкоў мае выключна важнае значэнне. У мэтах стымулявання чыстаты мы зараз распрацоўваем бальную сістэму прэміравання начальнікаў цэхаў, майстроў, старшых брыгадзіраў і асобных рабочых.

У 1936 годзе мы будзем укараняць зменна-сустрэчнае планаванне і далей паглыбляць тэхнічную вучобу.

БАНДАРЧЫК,
дырэктар Менскага завода «Большэвік».

СТАХАНАЎЦЫ НА БУДОЎЛІ

Да апошняга часу стаханаўскі рух быў слаба разгорнуты сярод рабочых-будаўнікоў. Прапрацоўка прамовы таварыша **СТАЛІНА** на Ўсесаюзнай нарадзе стаханаўцаў з'явілася магутным штурхачом ва ўзняцці прадукцыйнасці працы на будоўлях.

Брыгада атынкоўшчыкаў **тав. Ліўшыца** на пабудове Дашкольнага тэхнікума ў рэзультаце прымянення стаханаўскіх метадаў работы пры атынкоўцы сцен на складаным растворы паказала рэкордную выпрацоўку. 8 снежня атынкоўшчыкі **Ліўшыц** і **Файн** пры норме ў 32 квадратныя метры далі 64. 9 снежня атынкоўшчыкі гэтай-жа брыгады **Злотнік Л., Файн А.** і **Клапер Г.** пры норме ў 16,5 квадратнага метра далі 52 метры—315 проц.

Назаўтра атынкоўшчыкі **Ліўшыц Л., Сагаловіч А.** і **Файн А.** атынкавалі за 8 гадзін 92 квадратныя метры, выканаўшы норму на 537 проц. Якасць атынкоўкі вельмі добрая.

Брыгада **т. Ліўшыца** дасягнула гэтых поспехаў правільнай арганізацыяй працы. Рабочае месца было добра падрыхтавана, матэрыял для атынкоўкі высокаякасны. Скрынкі з растворам былі расстаўлены праз кожныя два метры, інструмент загадзя даскапала агледжан. Дапаможную работу — пералапачванне з дабаўленнем цэменту—выконвала работніца-стаханаўка т. **Барская** з брыгады абслугоўваючых атынкоўшчыкаў, і кваліфікаваным атынкоўшчыкам не прыходзілася самім выконваць другарадныя работы.

Брыгада т. **Ліўшыца** даказала, што старая норма (16 квадратных метраў) нежыццёвая і ўстарэлая.

Па-новаму таксама арганізавала работу брыгада т. **Аўсейкі**, якая абслугоўвае атынкоўшчыкаў.

ВІЛЕНЧЫК.

...ліга брыгада ў рэзультаце новых метадаў работы скончыла кладку брусоў за тры з паловай гадзіны замест вызначаных па норме 8 гадзін.

Пасля гэтага на заводу стаў шырока разгортвацца стаханаўскі рух. І вось адставаўшыя цэхі пачалі выконваць свае планы.

Рэзны цэх з'яўляўся раней «вузкім» месцам на заводзе. Ён не спраўляўся паразаць шкло, якое падаваў машынна-ванны цэх, хоць меў рабочых значна больш, чым вызначана планам. Да таго-ж замест 8 проц. першага сорту па плану, цэх даваў толькі 3 процанты, а другога сорту замест 37 проц. даваў усяго 20.

Ужыўшы стаханаўскія метады работы, перабудаваўшы арганізацыю працы, цэх рэзка ўзняў сваю работу. Зараз рэзчыкі вызвалены ад падсобнай работы—падноскі лістоў шкла да сталоў. Падзелена таксама праца паміж высокакваліфікаванымі і малакваліфікаванымі рэзчыкамі. Каб пазбегнуць прастою, рэзчыкі зараз працуюць на двух сталах, а разметчык абслугоўвае 6 рэзчыкаў і праводзіць разметку лістоў на сталах.

Гэта дало вялікі рост прадукцыйнасці працы. Рэзчыкі **Чубукаў, Струкаў** і **Цымбалаў** нара... ...норму па шліфоўцы люстэркавага шкла на 240 проц.

У газагенератарным цэху па прапанове членаў інжынерна-тэхнічнай секцыі тт. **Мількамановіча, Сухавея, Чэркасава** і **Ягорава** так расстаўлена рабочая сіла па абслугоўванню газагенератараў, што вызвалілася 30 рабочых.

Шырока разгарнуўся стаханаўскі рух у скрыначным цэху, у састаўным цэху. Прозвішчы стаханаўцаў гэтых цэхаў — **Вінакурава, Ермака, Кандрацэнка, Крупадзерава, Гароднічэнка** і **Цеплякова** ведае ўвесь завод.

Зараз пачата будаўніцтва новага шліфавальнага цэха. Увядзенне яго ў эксплаатацыю дасць магчымасць у 1936 годзе ўзняць выпрацоўку бемскага шкла і даць вялікую колькасць паліраванага шкла для люстэркаў і тэхнічных мэт.

Рост стаханаўскага руху дае ўпэўненасць, што наш завод у бліжэйшы час выйдзе ў рады перадавых прадпрыемстваў Совецкага Саюза, апраўдаўшы гэтым самым тое ганаровае імя, якое ён носіць—імя вялікага правадыра народаў, любімага **Сталіна.**

АДАМОВІЧ,
дырэктар гомельскага шклозавода імя Сталіна.

ІНІЦЫЯТАРЫ СТАХАНАЎСКАГА РУХУ НА ПРАДПРЫЕМСТВАХ БССР. Злева направа: тт. ЛУЧКОЎСКІ А. С. — зменны манцёр, брыгадзір аўтаматнага цэха новабеліцкай запалкавай фабрыкі «Везувій», узнагароджаны ўрадам СССР ордэнам Працоўнага чырвонага сцяга; СКАБЛО ГРЫГОРЫЙ — абцяжчык абутковай фабрыкі імя Кагановіча; ВАСІЛЕЎСКІ І. М. — фармоўшчык машынабудаўнічага завода імя Кірава.

...АРГАДЗЕ

...Наркома мясцовай ...мысловасці БССР.

...ясцовая прамысловасць на ўздыме

...радам буйнейшых гістарычных перамог працоўныя Совецкага Саюза заканчваюць 1935 ... Датэрмінова выканан гадавы ...пагрузкі на чыгунках. Адна ...другой заканчваюць свой гадавы ... цэлыя галіны нашай на...най гаспадаркі. Наш гонар — ...індустрыя соцыялізма — ...у першых радах пераможцаў. Датэрмінова закончыла гадавы план харчовая прамысловасць. Вялікі перамогі совецкіх ...вых палёў.

...радкай сям'і свабодных на... СССР расце і квітнее Совецкая Беларусь. Працоўныя ор...най БССР атрымліваюць ...гу за перамогай. У пачат... снежня наша рэспубліка да...рмінова выканала план ільнозагатовак. На 11 снежня, за 20 дзён ...заканчэння года, вытворчы ... мясцовай прамысловасці ...выканан на 100,1 проц.

...рамога мясцовай прамысловасці знамянальна тым, што гэты ...раней быў найбольш адсталым. На XVII партыйным ... таварыш **Сталін** даў дырэктыву: «Развязаць мясцовую ...ую прамысловасць, даць ёй ...жлівасць праявіць ініцыятыву ...справе вытворчасці тавараў ...шырокага спажываньня і аказаць ёй магчымую дапамогу сыравінай і срод...

Праведзеная ў канцы 1934 г. на аснове дырэктыў XVII партз'езда арганізацыйная перабудова кіраўніцтва мясцовай прамысловасці і ў сувязі з гэтым стварэнне Наркамата мясцовай прамысловасці, брацкая дапамога з боку Совецкага Саюза, штодзенная ўвага і канкрэтнае кіраўніцтва з боку ЦК КП(б)Б і СНК БССР і асабіста тт. **Гікало** і **Галадзеда,** зрабілі магчымымі тыя поспехі, якія дасягнуты мясцовай прамысловасцю ў 1935 г.

Упершыню ў гэтым годзе мясцовая прамысловасць без рыўкоў, планамерна, з квартала ў квартал ішла не толькі з выкананнем, але і з перавыкананнем дзяржаўнага плана.

Аб гэтым выразна сведчаць наступныя лічбы выканання плана па кварталах 1934 і 1935 гг.:

Гады	Процант выканання плана			
	I кв.	II кв.	III кв.	IV кв.*)
1934	92,2	95,5	95,1	105,1
1935	102,4	102,7	102,7	106,2

*) У 1935 годзе паказана выкананне плана за 2 месяцы і 10 дзён.

У 1935 г. мясцовая прамысловасць дасць звыш зацверджанага плана на 24 мільёны рублёў прадукцыі.

Адносна невысокія тэмпы росту прадукцыі 1933 і 1934 гг. па асобных галінах (швэйная і скураная), нават некаторае зніжэнне аб'ёму вытворчасці, пакінута ззаду. Калі ў 1934 г. аб'ём вытворчасці мясцовай прамысловасці ўзрос супроць 1933 г. толькі на 6,5 проц., то ў 1935 г. мы маем рост прыкладна на 17 проц., г. зн. павелічэнне тэмпу росту ў 2,6 раза.

Ганебнае адставанне раду галін прамысловасці ў выкананні дзяржаўнага плана 1933 і 1934 гг. зараз ліквідавана. 18 галін прамысловасці з 34-х, яднаемых Наркаммясцпромам БССР, закончылі 1934 г. са значным недавыкананнем плана. У радах адстаючых былі такія буйныя галіны прамысловасці, як швэйная, скуранаабутковая, тэкстыльная, лясная, плодавінная і інш. У 1935 г. гэтыя галіны поўнасцю ліквідавалі сваё адставанне. Многія з іх вышлі ў рады перадавых і ўжо на сёнешні дзень датэрмінова закончылі гадавы план: скурана-абутковая на 105,5 проц., лясная на 108,5 проц. шкляная на 100,6 проц., плодавінная на 101,3 проц.

Трэці год другой пяцігодкі знамянальны тым, што ў гэтым годзе на ўсіх участках соцыялістычнага будаўніцтва мы дабіліся рашучых поспехаў, буйнага паВароту ў пытаннях якасці работы. Асвоен рад новых вытворчасцей — ацэтонавая, гідроліз торфу, варштатабудаўнічая, музычная; значна пашыран асартымент і палепшана якасць прадукцыі шырокага спажывання па швэйнай, абутковай, мэблёвай, галантарэйнай, трыкатажнай і кандзіцерскай прамысловасці.

Пры гадавым заданні росту прадукцыйнасці працы на 3,9 проц., мы за 10 месяцаў дасягнулі 9,1 проц. У радзе галін прамысловасці (металаапрацоўчая, будматэрыялаў, кандзіцерская) рост прадукцыйнасці працы дасягнуў да 20—30 проц.

Упершыню за апошнія гады мясцовая прамысловасць у цэлым заканчвае гадавую праграму з перавыкананнем задання па зніжэнню сабекошту.

Перавыкананне плана па колькасных і якасных паказальніках адбілася на павышэнні рэнтабельнасці ў рабоце мясцовай прамысловасці, на перавыкананні плана соцыялістычнага накаплення. Паводле папярэдніх даных, мясцовая прамысловасць БССР на сёнешні дзень перавыканала план накаплення на 18 мільёнаў рублёў.

Поспехі мясцовай прамысловасці ў бягучым годзе з'яўляюцца прамым рэзультатам барацьбы шырокіх мас працоўных за рэалізацыю лозунгаў таварыша **Сталіна** аб кадрах, аб аўладанні тэхнікай і скарыстання яе да дна, аб чулых і ўважлівых адносінах да людзей, да кадраў, рэзультатам шырокага разгортвання народнага стаханаўскага руху. Сотні, тысячы рэволюцыянераў вытворчасці, якія ламаюць застарэлыя нормы, — вось героі перамогі, атрыманай мясцовай прамысловасцю БССР.

Вядомыя ўсім працоўным БССР стаханаўцы-абутнікі — браты **Скабло** і **Розенберг,** стаханаўцы-металісты — **Карбановіч, Шаболтас, Харнас, Кісель, Самасёнак, Мядзвецкі, Васілеўскі,** гарбар **Левін,** стаханавец-лінатыпіст **Лабанаў,** стаханаўка-швэйніца **Семянідава,** стаханавец-мэблёўшчык **Ханькоў**—маюць цяпер тысячы паслядоўцаў, якія ў сваю чаргу паказваюць узоры геройства і доблесці.

Падводзячы вынікі дасягненняў 1935 г. па мясцовай прамысловасці, неабходна з асаблівай рэзкасцю падкрэсліць і тыя адмоўныя моманты і прарывы ў рабоце, якія яшчэ маюць месца ў рабоце асобных галін і прадпрыемстваў.

Пры агульным выкананні і перавыкананні плана, асобныя трэсты і прадпрыемствы не выканалі яшчэ гадавога плана як па колькасных, так і па якасных паказальніках. Да такіх адносяцца: трэст Белторф, фасфарытная прамысловасць, парфумерная фабрыка імя Клары Цэткін, падсобныя прадпрыемствы Будпрамтрэста.

Асабліва нецярпімым з'яўляецца адставанне такіх важнейшых для народнай гаспадаркі БССР галін прамысловасці, як тарфяная і фасфарытная. Дрэнная работа кіраўнікоў Белторфтрэста і хімпрамысловасці прывялі да значнага прарыву ў гэтых галінах.

Трэба прызнаць, што зусім недастатковай была работа мясцовай прамысловасці па рэалізацыі дырэктывы XVII партз'езда аб максімальнай ініцыятыве ў справе адшукання новых відаў сыравіны.

Не зжыта яшчэ поўнасцю на некаторых прадпрыемствах (шклозавод «Ільіч», «Чырвоны Кастрычнік» і інш.) антыдзяржаўная практыка парушэння планавага асартыменту.

У мясцовай прамысловасці яшчэ многа нявырашаных задач. Поўнае ажыццяўленне дырэктыў XVII з'езда партыі, што «мясцовая прамысловасць можа з'явіцца сур'ёзным дадатковым фактарам у справе ўсебаковага задавальнення шпарка растучых патрэбнасцей рабочых і калгаснікаў», патрабуе ў 1936 г. далейшага значнага росту аб'ёму вытворчасці, праяўлення ініцыятывы ва ўцягненні новых мясцовых відаў сыравіны для арганізацыі новых вытворчасцей, пашырэння і абагачэння асартыменту прадукцыі і рэзкага паляпшэння якасці і патанення сабекошту прадукцыі шырокага спажывання.

Стаханаўскі рух, які шырока разгарнуўся ва ўсіх звеннях нашай прамысловасці, наглядна паказаў наяўнасць велізарных рэзерваў для далейшага высокага ўздыму прамысловасці.

Задача гаспадарнікаў і інжынерна-тэхнічных работнікаў узначаліць стаханаўскі рух, на ўсіх участках стварыць неабходныя ўмовы для ўкаранення стаханаўскіх метадаў работы, для скарыстання тэхнікі да дна.

Большэвіцкая непрымірымасць павінна быць праяўлена да тых гаспадарнікаў і спецыялістаў, якія ўсё яшчэ працягваюць стаяць у баку ад стаханаўскага руху, якія не перабудавалі сваёй работы ў адпаведнасці з новымі патрабаваннямі і не аказваюць актыўнай дапамогі ў рабоце стаханаўцаў. Такім людзям не можа быць месца на нашых соцыялістычных прадпрыемствах.

Першачарговай задачай будучага года з'яўляецца—выпускаць яшчэ больш самых рознастайных вырабаў і прадуктаў пры значным паляпшэнні іх якасці. Асабліва значны разварот у 1936 г. павінны атрымаць галіны прамысловасці, якія працуюць на мясцовай сыравіне, — тарфяная, шкляная, фасфарытная, прамысловасць будаўнічых матэрыялаў і інш. З першых дзён новага года павінна быць праведзена рашучая барацьба з гаспадарнікамі, якія дапускаюць парушэнне планавага асартымента. Планавы асартымент — закон совецкай дзяржавы, парушэнне якога павінна і будзе карацца, як дзяржаўнае злачынства.

Максімум увагі павінна быць аддана рабоце адстаючых галін прамысловасці і прадпрыемстваў. Наша задача — дабіцца таго, каб у ордэнаноснай рэспубліцы не было ні аднаго адстаючага прадпрыемства, цэха.

Буйнейшыя дасягненні прамысловасці служаць лепшай ілюстрацыяй да вылатных слоў таварыша **Сталіна:** «Жыць стала лепш, таварышы. Жыць стала весялей. А калі весела жывецца, работа спорыцца».

Датэрміновае выкананне гадавога плана, магутны разварот стаханаўскага руху з'яўляюцца зарукай таго, што мясцовая прамысловасць пад кіраўніцтвам ЦК КП(б)Б паспяхова вырашыць задачы, пастаўленыя перад ёю XVII партыйным з'ездам, і з гонарам справіцца з выкананнем стаханаўскай праграмы будучага года.

Адстаўка чэхаславацкага прэзідэнта Масарыка

ПРАГА, 14 снежня. (БЕЛТА). Чэхаславацкае агенцтва паведамляе: «Прэзідэнт рэспублікі Масарык прыняў у замку Ланы (рэзідэнцыя прэзідэнта) старшыню палаты дэпутатаў Маліпетра, старшыню сената Соукупа і старшыню совета міністраў Годжу і паведаміў ім у прысутнасці членаў сваёй сям'і і вышэйшых службовых асоб сваёй канцэлярыі аб сваім няўхільным рашэнні выйсці ў адстаўку. Адначасова Масарык падпісаў акт аб амністыі па палітычных справах».

**

ПРАГА, 14 снежня. (БЕЛТА). Як паведамляе чэхаславацкае агенцтва, начальнік канцэлярыі прэзідэнта Чэхаславакіі Самаль агаласіў у замку Ланы (рэзідэнцыя прэзідэнта) заяву прэзідэнта Масарыка аб яго адстаўцы. У якасці свайго пераемніка Масарык рэкамендуе Бенеша. «Я працаваў з ім заграніцай і ў нас, — заяўляе Масарык, — і я яго ведаю».

Прэм'ер Годжа, прыняўшы ад імя ўрада адстаўку Масарыка, выказаў яму падзяку ад імя краіны і заявіў, што ўрад будзе працягваць яго справу. Старшыня палаты дэпутатаў Маліпетр і старшыня сената Соукуп далучыліся да заявы Годжы.

На надзвычайным пасяджэнні ўрада пастаноўлена ўнесці ў палату дэпутатаў законапраект аб пажыццёвай пенсіі Масарыку і аб астаўленні ў яго карыстанні замка Ланы.

Старшыня совета міністраў, да якога, паводле канстытуцыі, пераходзяць функцыі прэзідэнта рэспублікі да выбрання новага прэзідэнта, склікаў нацыянальны сход на 18 снежня ў Пражскім замку, дзе адбудуцца выбары новага прэзідэнта і прынясенне яму прысягі.

**

Тамаш Масарык — віднейшы дзеяч чэшскага нацыянальнага руху і яго ідэолаг. Да сусветнай вайны ён быў прафесарам філасофіі ў чэшскім універсітэце ў Празе і дэпутатам аўстрыйскага парламента. У перыяд вайны 1914—1918 гг., эміграваўшы з Аўстрыі, ён сумесна з Бенешам і іншымі дзеячамі чэшскага нацыянальнага руху арганізуе ў Парыжы чэхаславацкі нацыянальны совет, які вядзе прапаганду ва Францыі, Англіі, Італіі, Расіі і ЗША за стварэнне самастойнай чэхаславацкай дзяржавы на аснове разгрому германа-аўстрыйскай кааліцыі. У 1918 годзе ўзначальваемы Масарыкам чэхаславацкі нацыянальны совет быў прызнан Антантай у якасці часовага ўрада незалежнай Чэхаславакіі. 14 лістапада 1918 года чэхаславацкім нацыянальным сходам Масарык быў выбран першым прэзідэнтам рэспублікі. Другі раз на гэты пост ён быў выбран у 1920 годзе, а затым перавыбіраўся ў 1927 годзе і ў 1934 годзе.

Сваімі палітычнымі поглядамі Масарык блізкі да партыі чэшскіх соцыялістаў, адным з віднейшых дзеячоў якой з'яўляецца, у прыватнасці, міністр замежных спраў Бенеш.

У ФАШЫСЦКАЙ ПОЛЬШЧЫ

РАЗГУЛ ФАШЫСЦКАГА ТЭРОРУ

ВАРШАВА, 12 снежня. (БЕЛТА). Як паведамляюць газеты «Роботнік» і «Газета польска», за апошні час павялічваецца ў Польшчы лік працэсаў па абвінавачанню ў комуністычнай дзейнасці. Так, 10 снежня акруговы суд у Любліне, разабраўшы справу 6 украінскіх сялян, абвінавачаных у прыналежнасці да компартыі Заходняй Украіны, прыгаварыў: Сцяпана Воўныша, Тэадара Воўныша, Уладзіміра Конеца, Міхаіла Луцыя, Васілія Тэратыка — да 15 год катаргі кожнага і Марыю Колнец — да 5 год катаргі.

9 снежня ў акруговым судзе ў Беластоку (Заходняя Беларусь) пачаўся працэс 12 беларускіх сялян па абвінавачанню ў прыналежнасці да компартыі Заходняй Беларусі.

Асаблівай лютасцю фашысцкі тэрор адзначаецца ў Заходняй Украіне і Заходняй Беларусі. «Чым далей на ўсход ад Варшавы, — піша «Роботнік», — тым больш суровымі становяцца прыгаворы па палітычных працэсах».

Побач з узмацненнем фашысцкага тэрору супроць працоўных Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі, узмацняецца фашысцкі тэрор і супроць працоўных у карэннай Польшчы. У варшаўскім акруговым судзе 10 снежня пачаўся працэс 14 рабочых па абвінавачанню ва ўдзеле ў антываеннай дэманстрацыі, якая адбылася ў Варшаве.

ДЭМАНСТРАЦЫЯ БЕСПРАЦОЎНЫХ

ВАРШАВА, 12 снежня. (БЕЛ- ... ных улад да крайняй галечы беспрацоўных.

---

18 снежня г. г. у 4 гадзіны 30 мінут у вялікай зале Дома партактыва адбудзецца ІНСТРУКЦЫЙНЫ ДАКЛАД ДЛЯ ЎСІХ ПРАПАГАНДЫСТАЎ І АГІТАТАРАЎ г. МЕНСКА І НАСТУПНЫХ РАЁНАЎ: МЕНСК, ДЗЯРЖЫНСК, ЗАСЛАЎЛЬ, ЛАГОЙСК, ЧЭРВЕНЬ, ПУХАВІЧЫ І СМАЛЯВІЧЫ.

ПАРАДАК ДНЯ:

ВЫНІКІ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧАЙ НАРАДЫ ЦК ВКП(б) І БЛІЖЭЙШЫЯ ЗАДАЧЫ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ БССР.

Дакладчык загадчык сельгасаддзелам ЦК КП(б)Б т. КАРТУКОЎ.

Білеты выдаюцца для менскіх прапагандыстаў і агітатараў у райкомах КП(б)Б, для прыязджаючых з раёнаў — у аддзеле партыйнай прапаганды і агітацыі ЦК КП(б)Б.

АДДЗЕЛ ПАРТЫЙНАЙ ПРАПАГАНДЫ І АГІТАЦЫІ ЦК КП(б)Б І МЕНГАРКОМА КП(б)Б.

---

552 КУБАМЕТРЫ ЗА ЗМЕНУ

ВІЦЕБСК 16 снежня. **(Па тэлефону ад кар. «Звязды»).**

У адказ на прывітанні тт. **Гікало** і **Галадзеда** рамшчыкі лесазавода імя «Праўды» тт. **Смольскі** і **Капышка** сёння на першай змене ўстанавілі новы сусветны рэкорд па распілоўцы драўніны. Перакрыты ўсе вядомыя да гэтага часу ўсесаюзныя і сусветныя рэкорды, у тым ліку апошні рэкорд бабруйскага рамшчыка т. **Гладышава.**

Смольскі за 7 гадзін распілаваў 552,58 кубаметра, **Капышка** — 538,16 кубаметра. Вялікую выпрацоўку ў гэты дзень даў таксама рамшчык т. **Гарбуноў** — 312,35 проц. Уся іх выпрацоўка за адну гэту змену перавышае сутачную выпрацоўку — на 3-х зменах — на 181,45 проц.

АРК. ЗАРУБЕЖНЫ.

446 ПРОЦ. ДЗЕННАЙ НОРМЫ

КРУПКІ, 16 снежня. Калгаснікі калгаса «Ленінскі шлях», браты **Лукашэвічы Віктар** і **Васіль**, 10 снежня замест нормы 13 кубаметраў будаўнічага матэрыялу сагатавілі 58 кубаметраў, што складае 446 проц. дзеннай нормы.

Дырэктар леспрамгаса ЗАХАРЭВІЧ.

Старшыня райкома саюза лесу і сплаву АМРОМ.

ДАСЯГНЕННІ ГОНТАРЭЗЧЫКАЎ БЕЛІЦКАГА І ПЕСЛЯКА

ЛАГОЙСК. **(Па тэлеграфу).** 13 снежня станкавыя гонтанарэзнага простага варштата лагойскага леспрамгаса тт. **Беліцкі** і **Песляк** за 7 гадзін работы, пры норме 50 коп гонты, выпрацавалі першы 118,5 коп і другі 118 коп.

Леспрамгас — ВАЛКОВІЧ.

Рабочком саюза — ДАМБРОЎСКІ.

ВЫКАНАЛІ ГАДАВЫ ПЛАН ЛЕСАЗАГАТОВАК І ВЫВАЗАК

УЗДА. **(Па тэлеграфу).** Уздзенскі раён выканаў план IV квартала па загатоўцы будаўнічай драўніны і дроў на 195 проц. і па вывазцы на 112,8 проц. Лепшымі арганізатарамі высокай прадукцыйнасці працы з'яўляюцца брыгадзіры **Дубовік Антон, Шавель Міхась, Іваноў Іван** і лесарубы **Серы Антон, Івашка Сяргей** і **Дамарацкі Барыс.** Мабілізуемся на датэрміновае выкананне плана першага квартала 1936 года.

РК КП(б)Б СВЯТЛОВІЧ.
Райвыканком ШУЛЬКІН.
Леспрамгас АРОЦКЕР.

★

ЛАГОЙСК. **(Па тэлеграфу).** У выніку разгортвання стаханаўскага руху, перадачы вопыту работы лепшых лесарубаў-возчыкаў **Жардзецкага, Добрагоста, Брынкевіча, Лінскай, Цынкевіча** і інш. лагойскі леспрамгас 14 снежня датэрмінова выканаў гадавы план па дрова-і лесазагатоўках на 128,1 проц. і па лесавывазках на 104,3 проц. Абавязваемся да студзеня 1936 г. поўнасцю выканаць план першага квартала 1936 года.

Сакратар райкома КП(б)Б ЦАЙЛІНГОЛЬД.
Старшыня райвыканкома КЛІМАЎ.
Дырэктар леспрамгаса БАКМАН.

★

БУДА-КАШАЛЕВА. **(Па тэлеграфу).** Буда-Кашалеўскі раён 15 снежня датэрмінова выканаў гадавы план лесазагатовак на 129 проц. і лесавывазкі на 117 проц. План чацвертага квартала выканан па загатоўцы на 101 проц., па вывазцы — 275 проц. Фарсуем далейшую загатоўку і вывазку.

Сакратар райкома КП(б)Б МАЎШОВІЧ.
Нам. старшыні РВК ЛАГЕРАЎ.
Дырэктар леспрамгаса ЮРАН.

ЛЕПШЫЯ НАВУЧАЛЬНЫЯ ЎСТАНОВЫ БССР

Камітэт усесаюзнага сацыялістычнага спаборніцтва вышэйшых навучальных устаноў і тэхнікумаў пры газеце «Комсомольская правда» прызнаў лепшымі навучальнымі ўстановамі СССР 24 вышэйшыя школы і 17 тэхнікумаў, якія ў 1934/35 навучальным годзе дабіліся ў параўнанні з іншымі вялікіх поспехаў у справе арганізацыі ўсёй сваёй работы. Сярод іх — Гомельскі ... Заходняй чы- ... вышэйшых навучальных устаноў і 6 тэхнікумаў, якія дасягнулі ў мінулым навучальным годзе станоўчых рэзультатаў работы. Сярод іх — Менскі медыцынскі інстытут Народнага камісарыята аховы здароўя БССР (дырэктар тав. **Монахаў**) і Менскі будаўнічы тэхнікум Народнага камісарыята мясцовай прамысловасці БССР (дырэктар тав **Махніс**). Усе яны ўзнагароджаны ганаровымі граматамі камітэта спабор-

Полацк—Менск у супроцьгазах

(З ДЗЕННІКА ПЕРАХОДУ)

8 снежня. Сёння ўвесь дзень правялі ў Оршы. Наведалі мясакамбінат, дзе знаёміліся з вытворчасцю і пастаноўкай абароннай работы. На механічным заводзе «Чырвоны барацьбіт» правялі паветраную трывогу і вучэнне па супроцьхімічнай абароне.

9 снежня. У 8 гадзін раніцы вышлі з Оршы. За дзень пройдзена 32 кілометры. Надвор'е параўнаўча спрыяючае. Настрой удзельнікаў па-ранейшаму бадзёры і жыццерадасны. Вечарам у калгасах імя Чапаева і «Чырвонае Коханава», Талачынскага раёна, быў праведзен агульны сход калгаснікаў.

10 снежня. Набліжаемся да мястэчка Талачыно. Нас сустракаюць працоўныя, калгаснікі і прадстаўнікі раённых арганізацый. Дапрызыўнікі вышлі ў супроцьгазах. Усяго ўдзельнікамі пераходу пройдзена 262 кілометры.

11 снежня. Раніцою надвор'е было добрае, але пад вечар пачалася мяцеліца. Не гледзячы на гэта, за дзень пройдзена 30 кілометраў. На начлег зайшлі ў калгас «Комінтэрн», Крупскага раёна. Да позняй ночы ішла гутарка з калгаснікамі, якія цікавіліся падрабязнасцямі пераходу.

12 снежня. Праходзім тэрыторыю Крупскага раёна. Калгаснікі калгасаў імя Молатава і «Новая Нача» сустрэлі нас з музыкай. У трох кілометрах ад м. Крупак нас сустракала 300 чалавек асоавіяхімаўцаў і комсамольцаў. За шклянкай чаю адбылася гутарка ўдзельнікаў пераходу з кіраўнікамі раёна і асоавіяхімаўскім актывам.

13 снежня. Сёння парушан графік. Удзельнікі пераходу прайшлі за дзень на 18 кілометраў больш, чым было прадугледжана. У 20 гадзін 5 мінут увайшлі ў Барысаў, дзе былі цёпла сустрэты асоавіяхімаўскімі арганізацыямі. Вечарам адбылася таварыская сустрэча з рабочымі барысаўскага мясакамбіната. Усе ўдзельнікі пераходу здаровы, бадзёры і гатовы да апошняга этапу шляху Барысаў—Менск.

ВЫЙГРЫШЫ ПА 9-Й ЛАТАРЭІ АСОАВІЯХІМА

Цэнтральны совет Асоавіяхіма БССР правёў папярэднюю праверку выйгрышаў па білетах 9-й усесаюзнай латарэі Асоавіяхіма. Па ўсіх разрадах (1—17) выйгралі наступныя білеты: № 012, серыя 5939, які знаходзіцца ў Смалявіцкім раёне, выйграў 3 тысячы рублёў; білет № 139, серыя 6219, які знаходзіцца ў Старобінскім раёне, выйграў 1 тысячу рублёў, білет № 039, серыя 15111 і № 128, серыя 3718, якія знаходзяцца адпаведна ў Крычаўскім і Горацкім раёнах, выйгралі па 300 рублёў.

Па Менску праверка выйгрышаў арганізавана ў спецыяльных праверачных пунктах: пункт № 1 — Комунальная, 16; пункт № 2 — Комунальна-Набярэжная, 1; пункт № 3 — Ізвозная, 6/1; пункт № 4 — Няміга, 25.

ЗНЯТА СУДЗІМАСЦЬ

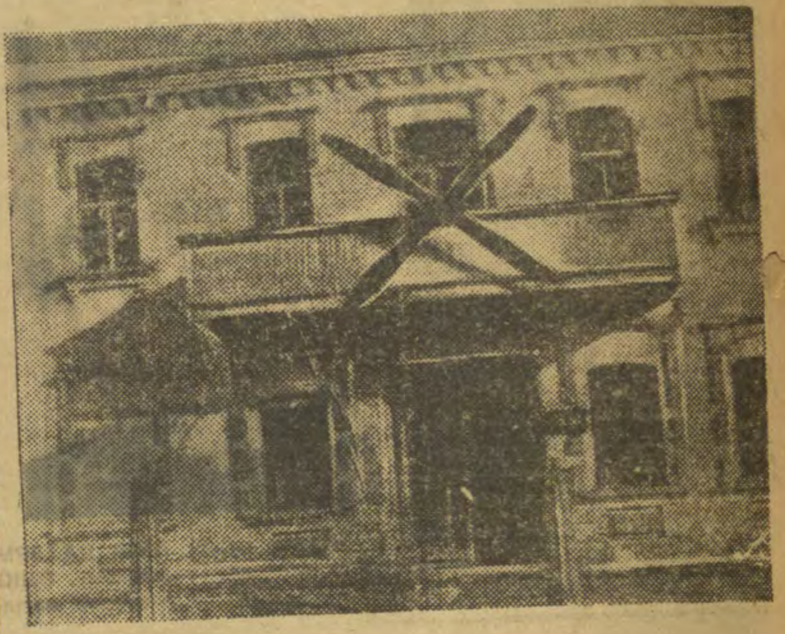

Будынак аэраклуба ў Бабруйску.

Бабруйскі аэраклуб

БАБРУЙСК, 16 снежня. **(Кар. «Звязды»).** Бабруйскі аэраклуб імя Слепнёва існуе адзін год. За гэты час праароблена вялікая агітацыйна-масавая і арганізацыйная работа.

За лётны сезон 1935 года зроблена 25 агітрэйсаў. Самалёты аэраклуба пабывалі ў аддаленых сельсоветах і калгасах Бабруйскага, Рагачоўскага, Кіраўскага і Асіпавіцкага раёнаў. Кожны рэйс быў звязан з правядзеннем пэўнай гаспадарча-палітычнай кампаніяй. Многія калгаснікі атрымалі «паветранае хрышчэнне» на самалётах аэраклуба. Усяго ў паветра было ўзнята 250 чалавек. На прадпрыемствах і ў калгасах праведзена каля 75 гутарак аб авіяцыі.

Выпушчана 68 планерыстаў. Зараз праходзіць набор курсантаў у лётную, парашутную і планерную вучэбныя групы. Аэраклуб атрымлівае яшчэ адзін самалёт, набыты на сродкі калгаснікаў Кіраўскага раёна. Самалёту будзе прысвоена імя «Кіравец». Закончана будаўніцтва новага ангара. Аэраклуб рыхтуецца правесці 1936 год са значна большымі дасягненнямі чым сёлета.

П. ЧЫКУН.

НОВАЯ ЦЕПЛАЭЛЕКТРАЦЭНТРАЛЬ У МЕНСКУ

«Главэнерго» Народнага камісарыята цяжкай прамысловасці Саюза зацвердзіла праект пабудовы ў Менску новай магутнай цеплаэлектрацэнтралі. Станцыя будзе будавацца ў раёне пасёлка «Комінтэрна». Магутнасць першай чаргі вызначана ў 24.000 кілават з давядзеннем да 48 тысяч кілават. Кошт будаўніцтва і абсталявання першай чаргі станцыі намячаецца ў 30 мільёнаў рублёў. Станцыя будзе забяспечваць электраэнергіяй горад Менск і раён у радыусе 40 кілометраў і цяплом у радыусе трох з паловай кілометраў. Апалавай базай яе будуць служыць торфазаводы імя Гея, «Чырвоны сцяг» і «Та... расік». Першая чарга будзе пушчана ў 1938 годзе.

У раёне станцыі вырасце вялікі рабочы пасёлак з клубам, яслямі, сталовымі і іншымі культурна-бытавымі ўстановамі. Для гэтай мэты вызначана два з паловай мільёна рублёў. Праект новай цеплаэлектрацэнтралі распрацаваны «Цэ... раэнергапраектам» у Маскве. ... падрыхтоўчых работ будзе прыступлена ў 1936 годзе.

ГАНДЛЁВАЯ ХРОНІКА

ЗНІЖЭННЕ ЦЭН НА КАНДЗІЦЕРСКІЯ ВЫРАБЫ

З учарашняга дня зніжаны раздробныя цэны на кандзіцерскія вырабы — цукеркі, шакалад, варэнне і павідла вытворчасці фабрык саюзнай і мясцовай прамысловасці. Кілограм цукерак «палушачак» і «пралінавых» вырабу менскай фабрыкі «Комунарка» каштуе 8 р. 65 к.; цукеркі гэтай-жа фабрыкі «ракавыя шыйкі» і «бон-бон» каштуюць 13 р. 80 к. кгр. Кілограм дража каштуе 4 руб. 35 кап., грыльяжу — 10 р.

КОРАТКА

(АД КАРЭСПАНДЭНТАЎ «ЗВЯЗДЫ» І БЕЛТА)

★ **Гукавое кіно** пачало праца... у Камарынскім доме соцыялі... най культуры. У першы дзень ... манстраваўся фільм «Мяцеж»

★ **Выпуск маладых юрыстаў** ... быўся ў Беларускім дзяржаў... інстытуце совецкага права.

★ **Установка першага** ... кончана датэрмінова на ЦЭЦ ... руйскага гідролізнага завода. ... снежня будзе здан другі кацёл ... снежня ЦЭЦ уступіць у пра... эксплаатацыю.

парты Заходняй ... гаварыў: Сцяпана Воўныша, Тэадара Воўныша, Уладзіміра Конеца, Міхаіла Луціа, Васілія Тэратыка — да 15 год катаргі кожнага і Марыю Колнец — да 5 год катаргі.

9 снежня ў акруговым судзе ў Беластоку (Заходняя Беларусь) пачаўся працэс 12 беларускіх сялян па абвінавачанню ў прыналежнасці ... кага тэрору супроць працоўных Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі, узмацняецца фашысцкі тэрор і супроць працоўных у карэннай Польшчы. У варшаўскім акруговым судзе 10 снежня пачаўся працэс 14 рабочых па абвінавачанню ва ўдзеле ў антываеннай дэманстрацыі, якая адбылася ў Варшаве.

ДЭМАНСТРАЦЫЇ БЕСПРАЦОЎНЫХ

ВАРШАВА, 12 снежня. (БЕЛТА). Газета «Полонія» паведамляе аб дэманстрацыях беспрацоўных — сезонных рабочых у Бендзіне і Сасноўцы (Дамброўскі басейн). У абодвух гарадах дэманстранты наладзілі мітынгі перад магістратам, патрабуючы хлеба і работы. Дэлегацыю беспрацоўных, выбраную на мітынгу ў Сасноўцы, прэзідэнт горада адмовіўся прыняць. Паводле вестак газеты, выступаўшыя на мітынгах беспрацоўныя рэзка крытыкавалі абыякія адносіны адміністрацыйных улад да крайняй галечы беспрацоўных.

У сувязі з гэтымі дэманстрацыямі газета піша: «Некалькі тысяч разлічаных сезонных рабочых у Бендзіне і Сасноўцы знаходзяцца ў безвыходным становішчы. Гэтыя людзі пазбаўлены дапамог, іх сем'і кінуты на волю лёсу. Яны паміраюць ад голаду». Указваючы далей на ўсё ўзрастаючае беспрацоўе і жахлівае становішча беспрацоўных, газета піша: «З усіх канцоў Дамброўскага басейна раздаюцца галасы: «Дайце нам хлеба і працы».

ЭЙВЕ—ПЕРАМОЖЦА ШАХМАТНАГА МАТЧУ

АМСТЭРДАМ, 15 снежня. (БЕЛТА). 30-ая партыя шахматнага матчу Алёхін—Эйве, якая ігралася сёння ў прысутнасці двух тысяч гледачоў, на 40-м ходзе закончылася ўнічыю. Такім чынам, рэзультат закончыўшагася матчу на сусветнае першынства — 15,5:14,5 у карысць Эйве.

Міжнародная хроніка

⊙ Турэцкае т-ва «Чырвонага крыжа і чырвонага паўмесяца» адправіла ў Абісінію **першую вялікую партыю перавязачных матэрыялаў** для перадачы ў распараджэнне абісінскага ўрада.

⊙ У Парыжы 14 снежня адбыўся **мітынг фашысцкай лігі** «Баявых крыжоў», у якім прынялі ўдзел 8.000 членаў лігі. Кіраўнік «Баявых крыжоў» дэ-Ля Рок заявіў што ліга не згадзіцца на свой роспуск. Левы друк кваліфікуе гэты мітынг фашыстаў, як сапраўдную мабілізацыю ваеннай фашысцкай арганізацыі.

⊙ Новы іспанскі ўрад **пастанавіў распусціць кортэсы** (парламент) 2 студзеня і назначыць новыя выбары ў парламент на канец лютага.

⊙ У паўднёвай частцы правінцыі Хэбей (Кітай) з'явіўся вялікі атрад **«доўгавалосых»** (Сялянскі тайны саюз), які пагражае заняць павятовыя гарады.

⊙ Скончыў сваю работу **аб'яднаўчы з'езд** унітарных і рэфармісцкіх прафсаюзаў работнікаў пошты, тэлеграфа і тэлефона Францыі. Па рашэнню з'езда створана адзіная прафсаюзная федэрацыя, якая аб'ядноўвае 55 тысяч чалавек. На з'ездзе бурнымі апладысментамі было сустрэта аглашэнне прывітальнага пісьма саюза паштовых рабочых СССР.

⊙ **Міжнародны саюз марakоў і транспартных рабочых** звярнуўся да Лігі нацый з тэлеграмай, у якой ад імя 500 тысяч рабочых марскога транспарта пратэстуе супроць праэкта Лаваля і Хора аб падзеле Абісініі.

⊙ У Турцыі пачаўся **«тыдзень эканоміі і зберажэнняў»**. У народным доме ў Анкары з вялікай прамовай аб выніках і задачах гаспадарчага будаўніцтва ў Турцыі выступіў прэм'ер-міністр **Ісмет Іненю**.

⊙ Агенцтва Эльта паведамляе аб **пакражы начальніка літоўскай пагранічнай аховы Каўзаса**. Германскія пагранічнікі заманілі Каўзаса ў Тільзіт. Як толькі ён апынуўся на германскай тэрыторыі, яго пасадзілі ў аўтамабіль і ўвезлі ў невядомым напрамку.

⊙ **8 тыс. германскіх артыстаў** знаходзяцца ў радах беспрацоўных. Работай забяспечана не больш 13 тыс. чал.

⊙ Паводле статыстыкі швейцарскага альпінісцкага клуба, сёлета загінула ў гарах 22 чалавекі, скалечана 17 чалавек. У гэты лік не ўваходзяць ахвяры альпінізма — альпіночкі.

Рабочком саюза — ДАМБРОЎСКІ. ...

ЛЕПШЫЯ НАВУЧАЛЬНЫЯ ЎСТАНОВЫ БССР

Камітэт усесаюзнага сацыялістычнага спаборніцтва вышэйшых навучальных устаноў і тэхнікумаў пры газеце «Комсомольская правда» прызнаў лепшымі навучальнымі ўстановамі СССР 24 вышэйшыя школы і 17 тэхнікумаў, якія ў 1934/35 навучальным годзе дабіліся ў параўнанні з іншымі вялікіх поспехаў у справе арганізацыі ўсёй сваёй работы. Сярод іх — Гомельскі чыгуначны тэхнікум Заходняй чыгункі НКШЗ (начальнік тав. **Рэнскі**). Камітэт таксама адзначыў 17 вышэйшых навучальных устаноў і 6 тэхнікумаў, якія дасягнулі ў мінулым навучальным годзе станоўчых рэзультатаў работы. Сярод іх — Менскі медыцынскі інстытут Народнага камісарыята аховы здароўя БССР (дырэктар тав. **Монахаў**) і Менскі будаўнічы тэхнікум Народнага камісарыята мясцовай прамысловасці БССР (дырэктар тав **Махліс**). Усе яны ўзнагароджаны ганаровымі граматамі камітэта спаборніцтва, а гомельскі тэхнікум апрача таго, — грашовай прэміяй.

СТОЛЯР-МАСТАК Я. С. АРЛОЎ—ПАЛАЦУ ПІОНЕРАЎ І ОКЦЯБРАТ

Калгаснік сельскагаспадарчай арцелі «Чырвонаармеец», Амхаўскага сельсовета на Магілеўшчыне, **Якаў Сцяпанавіч Арлоў** праславіўся сваімі высокамастацкімі сталярнымі работамі (гл. аб ім і яго рабоце ў «Звяздзе» за 27 лістапада г. г.).

Учора «Звязда» атрымала ад тав Арлова пісьмо, у якім ён заяўляе аб сваім жаданні прыняць удзел у абсталяванні Палаца піонераў і акцябрат.

«Хоць я маю сур'ёзную работу да ўсесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі 1937 года, — піша Якаў Сцяпанавіч, — але для дзяцей нашых не пашкадую сіл і часу. Усім лепшым майстрам нашай краіны трэба прыняць гарачы ўдзел у будаўніцтве гэтага пуцёўнага палаца, пачатага па закліку кіраўніка бальшавікоў Беларусі таварыша **Гікапо**».

Гэтымі днямі тав. Арлоў прыязджае ў Менск, каб дагаварыцца аб наменклатуры мэблі, якую ён возьмецца выпрацаваць для палаца.

... лет № 139, серыя 6219, які знаходзіцца ў Старобінскім раёне, выйграў 1 тысячу рублёў, білет № 039, серыя 15111 і № 128, серыя 3718, якія знаходзяцца адпаведна ў Крычаўскім і Горацкім раёнах, выйгралі па 300 рублёў.

Па Менску праверка выйгрышаў арганізавана ў спецыяльных праверачных пунктах: пункт № 1 — Комунальная, 16; пункт № 2 — Комунальна-Набярэжная, 1; пункт № 3 — Ізвозная, 6/1; пункт № 4 — Няміга, 25.

ЗНЯТА СУДЗІМАСЦЬ З 4.662 КАЛГАСНІКАЎ

На 15 снежня Цэнтральная камісія пры ЦВК БССР па зняццю судзімасці з калгаснікаў разгледзела матэрыялы 71 раённай камісіі і зняла судзімасць з 4.662 калгаснікаў. Па Шклоўскаму раёну знята судзімасць з 305 калгаснікаў, па Глускаму — 307, па Дзяржынскаму — 276, па Расонскаму — 228 і т. д. 19 раёнаў, як Гомельскі, Клімавіцкі, Бялыніцкі, Касцюковіцкі, Мехаўскі і інш., яшчэ і да гэтага часу не разгарнулі работы па зняццю судзімасці з калгаснікаў і не прыслалі матэрыялаў у Цэнтральную камісію пры ЦВК БССР. (БЕЛТА).

... СКІЯ ВЫРАБЫ

З учарашняга дня зніжаны раздробныя цэны на кандзіцерскія вырабы — цукеркі, шакалад, варэнне і павідла вытворчасці фабрык саюзнай і мясцовай прамысловасці. Кілаграм цукерак «падушачак» і «пралінавых» вырабу менскай фабрыкі «Комунарка» каштуе 8 р. 65 к.; цукеркі гэтай-жа фабрыкі «ракавыя шыйкі» і «бон-бон» каштуюць 13 р. 80 к. кгр. Кілаграм дражэ каштуе 4 руб. 35 кап., грыльяжу — 10 р. 25 кап., ірысу — 8 руб. 10 кап. «Ракавыя шыйкі» і «бон-бон» вырабу маскоўскіх фабрык каштуюць 16 руб. 70 кап. кілограм.

ШАХМАТНЫ І ШАШАЧНЫ ТУРНІРЫ—ПОЎФІНАЛЫ НА ПЯРШЫНСТВА ВЦСПС

16 снежня ў цэнтральным шахматна-шашачным клубе ў Менску пачаліся шахматны і шашачны турніры — поўфіналы на першынства ВЦСПС. Турніры працягнуцца да 30 снежня.

«ЗВЯЗДЫ» І БЕЛТА)

★ **Гукавое кіно** пачало працаваць у Камарынскім доме сацыялістычнай культуры. У першы дзень дэманстраваўся фільм «Мяцеж».

★ **Выпуск маладых юрыстаў** адбыўся ў Беларускім дзяржаўным інстытуце савецкага права.

★ **Устаноўка першага катла** закончана датэрміноова на ЦЭЦ Бабруйскага гідролізнага завода. 19 снежня будзе здан другі кацёл, і 20 снежня ЦЭЦ уступіць у пробную эксплаатацыю.

ПАПРАЎКІ

У перадавым артыкуле «Пераважні будаўніцтва на індустрыяльныя рэйкі» («Звязда» № 285 за 16 снежня 1935 г.) у другім абзацы другі сказ зверху трэба чытаць «Яны здаюць». У гэтым-жа абзацы ў дзявятым радку замест слова «сабекошту» патрэбна чытаць «кошту». У першым абзацы другой калонкі апошні радок трэба чытаць: «... недапушчальна ўзвінчваюць іх цэны».

Адказны рэдактар Н. СТЭРНІН.

Тэатральная зала **клуба металістаў**.
вул. Кірава 12. тэл. 25-384.
СПЕКТАКЛІ АБЛАСНОГА ТЭАТРА **МУЗКАМЕДЫІ**
Заходняй вобласці
СЕННЯ, 17 снежня
астаянная картка № 14
„ГОЛУБАЯ МАЗУРКА“
музкамедыя ў 3-х дзеях муз Легара.
Пачатак роўна ў 8 гадзін вечара
Прымаюцца заяўкі на калектыўнае наведванне і пастаянныя месцы на льготных умовах
Каса адкрыта з 12 да 2 г дня і з 5 да 9 гадзін вечара.

Першы Беларускі дзяржаўны тэатр БДТ-1 — Сёння, 17 снежня. ВЕЛІКАДУШША. Пачатак у 8 г. веч. Білеты прадаюцца ў касе тэатра

ГУКАВЫ КІНОТЭАТР «ПРОЛЕТАРЫЙ» — Мастацкі гукавы фільм „АГА ЦІ ЗАГІНУЎ ШАГА КАРАБЛЬ“

ГУКАВЫ КІНОТЭАТР «Інтэрнацыянал» — Гукавы мастацкі фільм Іудушка Галаўлёў

ГУКАВЫ КІНОТЭАТР «Чырвоная зорка» — Новы мастацкі фільм Лаўры м с Элен Грэй

КІНО СПАРТАК — Замежны мастацкі фільм Я ВОЛЬНЫ

Набор на 7-месячныя падрыхтоўчыя КУРСЫ ў Беларускі сельскагаспадарчы інстытут працягнут да 25 снежня 1935 г.
Заявы з дакументамі накіроўваць на адрасу: г. Горкі, БССР, Сельскагаспадарчы інстытут.
ДЫРЭКЦЫЯ.

Згодна пастановы Цэнтрасаюза і Белкаапсаюза, слуцкая міжраённая база Белкаапсаюза
ЛІКВІДУЕЦЦА
Усе прэтэнзіі прымаюцца да 25 снежня 1935 г. на адрасу: г. Слуцк, Пакроўскі зав., № 3.
Пасля ўказанага тэрміну ніякія прэтэнзіі прымацца не будуць.
ОРГБЮРО СЛУЦКАГА АКРСПАЖЫЎСАЮЗА.

Адкрыта ПАДПІСКА на 1936 год
на штомесячны літаратурна-мастацкі журнал
„ПОЛЫМЯ РЭВОЛЮЦЫІ“
орган праўлення Саюза совецкіх пісьменнікаў БССР.
У журнале змяшчаюцца раманы, апавяданні, паэмы, вершы, драматычныя творы і крытычныя артыкулы буйнейшых совецкіх пісьменнікаў і крытыкаў БССР, пераклады твораў совецкіх пісьменнікаў брацкіх рэспублік, а таксама лепшыя творы пачынаючых пісьменнікаў і літгуртkоўцаў.
ПАДПІСНАЯ ЦАНА: на год—24 руб, на 6 мес.—12 руб., на 3 мес—6 руб., кошт асобнага нумара—2 руб.
ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА на пошце, аддзяленнямі і магазінамі ДВБ, Саюздрукам а таксама пісьманосцамі.
КНІГАЦЭНТАР ДВБ

Адкрыта ПАДПІСКА на 1936 г.
на газету
„ЗВЯЗДА“
Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР.
Падпісная плата: на 12 м.— 30 руб., на 6 м.— 15 руб., на 3 м.— 7 р. 50 к., на 1 м.— 2 р. 50 к.
Падпіска прымаецца ва ўсіх паштовых аддзяленнях, грамадскімі арганізатарамі і пісьманосцамі.

Даводзіцца да ведама, што на аснове пастановы Белкаапсаюза ад 26 лістапада 1935 г. жыткавіцкі райсаюз
ліквідуецца.
Усе арганізацыі і асобы, маючыя прэтэнзіі да апошняга, павінны прад'явіць іх да 25 снежня 1935 г. Усе прад'яўленыя прэтэнзіі пасля ўказанага тэрміну прымацца не будуць.
ЛІКВІДКОМ.

Нарада палітасветных работнікаў раёна пераносіцца з 20 снежня на 27 снежня. Нарада адбудзецца ў памяшканні Дома ўрада, 5 паверх, 560 пакой
НАРКОМАСВЕТЫ.

На падставе пастановы прэзідыума праўлення Белкаапсаюза ад 2 лістапада 1935 г.,
Ельскі раённы спажывецкі саюз з 1 снежня
ЛІКВІДУЕЦЦА
Усе ўстановы і асобы, якія маюць прэтэнзіі, могуць іх прад'явіць ліквідкому да 25 снежня 1935
Пасля гэтага тэрміну ніякія прэтэнзіі прымацца не будуць.
Адрас ліквідкома: м. Ельск, вул. Варашылава, № 6.
ЛІКВІДКОМ.

Адміністрацыя, мясцком і калектыў менскага зооветтэхнікума (Курасоўшчына) выказваюць сваё спачуванне сакратару камітэта ЛКСМБ
тав. ДАБРУСІНУ Б.
з прычыны смерці
ЯГО МАЦЕРЫ

Прафком і студэнцкі калектыў менскага зооветтэхнікума (Курасоўшчына) выказваюць сваё спачуванне сакратару камітэта ЛКСМБ
тав. ДАБРУСІНУ Б.
з прычыны смерці
ЯГО МАЦЕРЫ

ТЭЛЕФОНЫ РЭДАКЦЫІ: Габінет рэдактара — 21-352. Габінет нам. рэдактара — 25-188. Сакратарыят — 20-830. Прамысловы аддзел — 21-356. Аддзел мясцовай інфармацыі—25-189. Партыйны аддзел- 21-353. Сельскагаспадарчы аддзел 21-846. Аддзел асветы літаратуры і мастацтва — 23-955. Аддзел пісем—21-399. Загадчык выдавецтва — 21-358. Бухгалтэрыя — 21-845. Аддзел аб'яў і тыражны — 21-351. АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: МЕНСК, Совецкая, 63.

Тыраж 99256 экз.

Друкарня газеты «Звязда». Менск. Совецкая 63.

Уп. Галоўлітбела № К—4516.